

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirtetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetésre felhívás

„BÁCSKA” XV. évfolyamára.

A „Bácska” XV-ik évfolyamának 3-ik negyedére, július hó 1-én, új előfizetést nyitunk. Lapunk sohasem volt barátja a hangzatos s reklámozó felhívásoknak, nem vezette feltűnési viszketeg, nem küzdött mesterségesen csinált ellenség ellen: hanem becsületesen s komolyan haladt utján, melyet a megyei sajtó terén őt megillető helye számára kijelölt.

Semmi okunk sincs, hogy ettől a jövőben is eltérjünk; bizalommal fordulunk tehát megyénk értelmiségéhez, lapunk barátaihoz, ajándékozzanak meg támogatásukkal ezután is.

A „Bácska” előfizetési feltételei a következők:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
 Fél évre . . . 2 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az árvízveszedelem.

Zombor, június 23.

A Duna elég sok kellemetlenséget csinált és csinál Bácsmegyének; jó idő óta minden évben, hol tavasszal, hol nyáron, hol máskor, kitör rendes folyásából s egész vidékeket fenyeget pusztulással; legtöbb esetben nem is elégszik meg a parti községek lakosainak megrémítésével, hanem egy kicsit maga is közibéjük szalad.

Az idén a legrosszabbkor jött; sárgulnak már a kalászkok, egy pár nap s a kasza pengéje alá kerültek volna, hogy összegyűjtve megadják gazdájuknak az élelmet; a legrosszabbkor s meglehetősen vehemens formában lepett el több ezer hold földet a Duna árja, tönkre tévén ama földek természetét.

Nem igen vártak most rá sehol sem, a községek, nagybirtokosok, hatóság nem gondolhatott rá, hogy június hóban árvízveszedelem lesz a megyében, — pedig lett. Magának Bezdán községének, a kopola-foki gát beszakadása folytán, több mint 20,000 frt kára van, a bérlők kárát 40,000 frtra teszik. Szóintán mintegy 8000 hold föld van víz alatt; itt is a kár nem annyira a község telkes gazdáit érte, mint a nagybirtokosokat. Apatinban az u. n. peszterment védművek okoznak állandó bajt s bárhol erősítik, javítják is azokat — Bethlen miniszter is megemléltette itt létekor — az árvízveszedelmet távoltartani nem képesek.

Mint hogy tehát megyénkben a Duna által határolt területen nemcsak kivételesen, avagy hosszú időközökben fordul elő veszedelem és kár, hanem úgy látszik, hogy megyénk azon pontjai állandó és imminens veszélynek vannak kitéve, szigorú kötelesség a megyei védszabályozási munkálatok ügyét komolyan felszínre hozni s ahhoz hozzászólni. Tény az, hogy minden évben nagy károkat okoznak megyénknek a Duna kiöntései, melyeket az emelt védgátak és töltések nem képesek megakadályozni, következék ebből, hogy a védgátak és töltések nem felelnek meg a célnak s alapos javításra vagy újak által való pótlásra szorulnak.

Elismerjük, hogy véghetetlenül könnyű dolog az, oly időben, mikor a Duna rendes medrében folyik, nem is gondolni arra a lehetőségre, hogy egyszerre csak megváltozhatik képe s tönkre tesz minden munkát, — könnyű dolog bebizonyítani, hogy a védművek és töltések jók akkor, mikor víz nem mossa azokat, ilyenkor persze hogy megállják helyüket s nem szakadnak be: de azt hisszük, hogy azon hitet, hogy a megyénk hosszában levő dunai védművek és töltések jók, alaposan megcáfollhatta már azon tény, hogy a gátak és töltések, ha a vízmagasság a rendest felülhaladja, egyre-másra beszakadnak.

Nehéz dolog pénzt költeni töltésekre akkor, mikor veszély nincs; bizony nehezen adja ki a pénzt község, bérlő, érdekeltség, egyes akkor, mikor mosolyogva tekinthet gabnatengeréből fel a töltésre, persze másként áll a dolog, mikor már a töltésről le se lehet nézni.

Az elemekkel a harcot felvenni nem lehet, nem lehet különösen s vízzel, mely csakugyan zúgva-bögve törí át a gátot s el akarja nyelni a világot; a represszáliák tehát nem érnek semmit. Mert amint meg vagyunk győződve, mert tapasztaltuk a multban s a jelen veszély alkalmával is, hogy hatóságunk megteszi a törvényben előirt kötelességet a védművek jókarban tartását illetőleg, s hogy a veszély idején teljes apparátusával s teljes erejével és buzgalmával azon van, hogy baj ne álljon be s a Duna kiöntése megakadályoztassék: úgy világos a dolog, hogy védekezni akkor, mikor a Duna vize már növekvőben van, kései dolog, ha a hullámok árját megakadályozni hivatott töltések az ár jöttékor összemállanak.

Szóval a represszív intézkedés, legyen az bármily pontos, önfeláldozó, a víz hatalmával meg nem birkózatik. Ha egyáltalában védekezésről lehet szó, úgy az csak abból állhat, hogy a veszély előtt állandó gondját képezze a községeknek, érdekelteknek, megyei hatóságnak mindannak folytonos és pontos megtétele, ami a veszély nagyságát kevesbiti.

Töltéseink sok helyen olyan karban nincsenek, hogy a veszély elől a valószínűség szerint megvédhessenek; nem jó pl. az apatini védmű, melynek biztos, szilárd alapja nincs, mert akik részben készítették — a bérlők — nem sokat gondoltak erősségével; rözse és futó homok a legnagyobb ellensége a jó töltésnek.

Mi tehát a teendő? Nincs más, mint a legnagyobb pontossággal alaposan s szakérőkkel megvizsgáltatni az egész megyei vízvédműveket s ahol javítani vagy újítani való van, azt azonnal fogatba kell venni. A megyei hatóságnak ehhez joga is van, mely egyszersmind kötelesség is. Amennyiben pedig a vizsgálat eredménye megkíváná — ha községektől, érdekeltségektől a hiányok pótlását a nagy költségnél fogva követelni nem is lehet — igénybe kell venni a rendkívüli eszközt, esetleg vízvédelemre szolgáló nagyobb kölcsön felvételét, vagy a legvégső eset-

A „BÁCSKA” tárcája.

Égy egérhez.

*Ej no, ki is hitte volna,
 Hogy olyan jól megy a dolga!
 Besétál az éltárba
 És előtte minden tárva.*

*Itt a sódar, ott szalonna,
 Emitt kolbász, amott hurka,
 S ha főlmászik a kis polcra,
 A lekvárt is megkóstolja.*

*Aztán a sok tejes köcsög
 Tejszín, tejfel vagyon bennök.
 S friss írósvaj, jó lépes méz
 Mind kelmedre mosolygva néz.*

*Tessék apjuk, vén egérke,
 Válogasson hát kedvére.
 Kiterjedt úri családja
 Nyakig úszhat nyalánkságba!*

*A sorsát nem irigylem én,
 Mert így magam irigyleném...
 Hejh! volt idő, jól tudja kend,
 Hogy a dolgunk cudarul ment.*

*Üres, hideg volt a házunk,
 Éhezünk és sokat fáztunk*

*S amint könnyünk le-lepergett,
 Megátkoztunk minden perccel.*

*Kivált, ha a havi gázsít
 Ellumpoltuk egy krajcárig,
 Akkor volt csak kuruc világ,
 Rághattuk a szoba falát.*

*Emlékszik még? egy délután
 Bejött kelmed sírva hozzám
 És felmondta a lakását,
 Nem bírván a nyomort tovább.*

*Azt mondtam, ne menjen innen,
 Megsegít a jó Isten!
 Hallgatott szavamra kelmed:
 Tovább maradt, tovább szenvedt.*

*S ime, rossz sorsunkból mi lett?
 A jó Isten megsegített:
 Nekem adott egy asszonykát
 S kendnek vele teli kamrárt!*

Szabadka Gyula.

A MINEK ÉN ÖRÜLÖK.

Azt mondja kedves szerkesztő uram, hogy én ma egészen megváltoztam; hogy én nem is vagyok az, aki eddig voltam, annyira megváltoztam? Lehet. Szokatlanul jól érzem magamat, örvendek, roppant örvendek. Hogy minek, azt magam sem tudom, de elég az hozzá, hogy kimondhatatlanul örvendek. Képzeld... azaz, hogy tulajdonképp mégis tudom, hogy minek örvendek...

Képzeld, kérem, tönkre vannak silányítva az én összes rosszakaratu cimboráim, teljesen és örökre!... Most már majd én fogok viccelni ő fölöttük s nem ők én fölöttem. Igen, megfordult a kocka. Eddig ők nevettek és én... én kénytelen voltam velük nevetni, hogy ne lássák mérgeledésemet; de most... most már majd én nevetek ő fölöttük és ők lesznek kénytelenek velem nevetni, hogy meg ne pukkadjanak... igen... igen... a méregtől.

Most hát jól tudja kedves szerkesztő uram, hogy van én nekem egy jó barátom, meg egy szülőfalum. Az előbbi úgy hívják, hogy: Gracián, az utóbbi meg, hogy „hátultornyos”. Gracián barátomnak az ő becses nevét annak rendje és módja szerint a kereszttségben adták, az én szülőfalumnak a nevét meg azok a rosszlelkű cimborák adták. Más atyáit az ő „fatornyos” hazájával szoktak szekálni, engem meg az én „hátultornyos” szülőfalummal. Az előbbi még tűrhető, mert hiszen fatornyos templom — amint tudni tetszik — sok van a világon, de hátultornyos... Azt hittem, hogy csak egyedül engem kereszteltek meg olyan templomban, amelyik hátul viseli a tornyát és ez már-már átokként kezdett rám nehezéni. De azért nem mutattam a boszúságomat, hanem ha ők nevettek, már miut t. i. az én rosszlelkű cimboráim, hát nevettem magam is az én hátultornyos mivoltomom. Csak azért, hogy ki ne lássék a boszankodásom. De hát ezt már változhatatlan állapotnak tartottam!

Es képzeld szerkesztő uram, mégis megváltozott az állapot. Igen, megváltozott; büszke vagyok az én Gracián barátomra is, meg az én hátultornyos szülőfalumra is. Nem érti szerkesztő uram? Hallgasson csak rám, majd meg fogja érteni.

A Gracián barátom az én egyetlen igazlelkű hivem, aki nem tud meglenni én nélkülem és aki nélkül nem tudok meglenni én se. Együtt sétálunk mindennap a dunaparti korzón (mert hogy Budapesten leledzünk manap), együtt ebédelünk, vacsorázunk, együtt hallgatjuk a „dámekapellé”-t és együtt csapjuk be az óránkat a „Geld für allesbe”. Sőt mi több, eddig valamennyi alapvizsgán és szigorlaton mindig együtt buktunk is (ami igen természetes, mert hiszen együtt nem tanultunk).

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

ben az államhoz kell fordulni; ennek is érdekében fekszik, hogy megyénk virágzó és jó fizető községei ne legyenek kénytelenek rettegni, hogy egyszerre elnyeli fáradságos munkájuk gyümölcsét a víz.

Szükséges pedig az egész dunai vonalon a védművek megvizsgálása azért, mert, habár az apatini és bezdáni gát a leggyengébb s többi töltéseink sokkal jobbak, — némelyek a célnak teljesen megfelelő karban vannak, habár ugy az apatini, mint a szöntai töltésnél egynéhány nagybirtokos saját legéletbevágóbb érdeke, hogy a védművek kifogástalanok legyenek s így a védelmi intézkedéseknek érdekeltsegek útján való keresztülvitele az ő s nem a megyei hatóság feladata — az utóbbi részéről a felhívás igen sokszor meg is történt — a dunai vonal hosszában sok ezer hold olyan föld terül el, mely kis gazdák magántulajdona, itt pedig kötelessége a hatóságnak mindent megtenni, hogy a veszély emberi számítás szerint távol tartassék.

A mostani gátszakadások intő példálul kell hogy szolgáljanak; ilyenek egyéb helyen megtörténni nem szabad.

A szenttamási lódíjazás és lóverseny.

— 1892. június hó 19. —
(Eredeti tudósítás.)

A felette érdekesnek ígérkező ünnepélyt megelőző napon esti 9 órakor érkeztek meg a Ferenc csatornán, a „Pannónia“ gőzösn szeretett vendégeink, kiknek fogadására az itteni csatornai zsiliphez már d. u. 5 óra után gyűlt össze községünk vendégszerető intelligenciája, miután azonban utóbb megtudtuk, hogy a kis gőzös csak 9 óra felé érkezik, szétoszlott és haza ment mindenki; még a gőzös fűtentyése nem jelezte az érkezést.

A vendégeket Ivanits Izidor községi jegyző és Rombay Dezső gazd. egyesületi titkár urak fogadták és gondoskodtak azok alkalmas elszállásolásáról. A fogadtatási kölcsönös tisztelet a vendégek kívánatára elmaradt. És így mindenki iparkodott morfeus karjai közé az ut fátalalmait kipihenendő, hogy a készülöben levő ünnepélyességeken részt vehessen.

Másnap azaz f. évi június hó 19-én tartotta a vármegyei gazdasági egyesület a szokásos lötenyésztési jutalomdíj-osztását ez alkalommal Szenttamáson ugyanaz nap délután az itt helyi mezőgazdák lóversenyt rendeztek.

Ugy a lódíjazás mint pedig a verseny teljesen sikerültnek mondható és az érdeklődésben annyira nyilvánuló várakozásnak teljesen megfelelt.

A lódíjazás a bíráló bizottságnak a helyszínen történt megalakulása után fél kilenc órakor vette kezdetét az egész megye és vidéke intelligenciájának nagy számú részvétele mellett.

A bizottság, miután alispán ur öngyűsége megjelenésében akadályozva lett, s csakis délután érkezhetett, a következőképp alakult meg:

Elnök Ungyverszki Lázár nagybirtokos, alelnök Gombos Béla járási főszbiró, titkár Rombay Dezső. Tagok: Vukicsévits Péter városi tanácsos, Némay Ferenc kapitány, Ivanits Izidor községi jegyző, Ungyverszki István nagybirtokos, Zsupanszky Lyubó O Szivac, Kis Gyula O-Verbász községek jegyzői, Drakulits Miklós közs. biró, Ungyverszki Jásó nagybirtokos, Láng József szabadkai, Baicz Ferenc szenttamási állatorvosok, Zákó Milán országos képviselő, Janits Márton földbirtokos, Schumacher György, Debelyacski Izidor, Törley Gyula földbirtokosok, Sztojkovits Vazul közs. jegyző, Poppovits Dusán központi főszbiró és Poppovits Sándor birtokos urakból.

Bizottság elé a származási körülménynek helyhatósági bizonylattal történt előzetes igazolása után elővezetett:

Alapjában véve jó gyerek az én Gracián barátom. Egyetlen hibája, hogy mindig valami exotikus toaletten szokott járni. Es ez az, amiért az én gonoszabb barátaim mulattak fölötte és mert én hűségesen osztoztam a Gracián barátom bujában-bajában, különösen pedig a toaletti hatásában, hát kivicceltek rendszerint engem is. Boszantott a dolog, de Gracián barátom nem tudott megválni az ő exotikus ruháitól, én meg nem tudtam megválni az én Gracián barátomtól.

A napokban rikitóan kockás nadrágban jelent meg az én jó emberem a korszón; a kabátja meg szakasztott olyan élénk hosszú csikos szövetből készült, amilyenből más ember a nadrágját készített. De hát Gracián barátomnak ilyen a gustusa, ilyen is volt az mindig. Persze a többiek teljes erővel vicceltek a különös izlés emez újabb megnyilatkozásán és kijutott nekem is az én jó Gracián barátom miatt, mert hogy karanfógvást sétáltam vele, amikor ez az újabb exotikus ruha volt rajta.

De egy este, sajátságos egy véletlen, amint sétálunk, találkoznak egy szakasztott olyan rikitóan kockás nadrággal és egy ugyanolyan nadrágszövetből készült kabáttal. Ott sétált a nadrág is, meg a kabát is a korszón; benne egy szürke cillinderes, lecsingő öszes császár-szakállas hosszú alak. Összenéztem az én Gracián barátommal. Én hihetetlennek találtam, hogy valaki fölüljön az ő izlésének, de ő igen természetesnek találta ezt, mert bizott az izlése jóságában, igazságában és hódító erejében.

Ugy volt. A Frici báró sétált abban a Gracián-féle nadrágban és kabátban. A Frici báró!... Nos hát mondja kedves szerkesztő uram, nincsenek lefözve az én rosszakaró cimboráim? Határozottan csúffá van téve minden eddigi és jövődöbéli csipkedésük. Most már határozottan büszke vagyok az én Gracián barátomra, meg az ő nagyuri divatjára.

De ez csak Nro 1 volt. A Nro 2 csak ezután következett. És ez utóbbinak én még jobban megörvendeztem, mint az előbbinek.

Képzeld csak, amint hazafelé tartunk a sétáról, keresztül megyünk a Ferenciek terén. Itt eszembe jut,

I. Sikertült szopós vagy egy évesnél fiatalabb csikóval bíró anyakanca, összesen 53 drb, melyek közül Ungyverszki Sztévó csapatja és Ungyverszki Tósó kancája diszoklevéllel tüntetettek ki.

Pénzdíjban részestültek: I. díj 100 fr. Sztó Lőrinc szenttamási lakos 3 kancája, II. díj 80 fr. Konez András szakadkai lakos kancája, III. díj 60 fr. Komáromy Pál ó becei lakos, IV. díj 40 fr. Binder Lajos ó keéri lakos, V. díj 20 fr. Schiffer Lajos hódásági, VI. díj 10 fr. Melcher Jakab gákovai, VII. díj 10 fr. Legyenszki György szenttamási és a VIII. díj 10 fr. Dinyaski Nesztor szenttamási lakosok kancái.

II. 3 éves kanca csikó elővezetett összesen 20 drb.

Az első díjat 60 fr. Konez András szabadkai lakos nyerte, a 2. díjat Szigeti József ó-morovicai, a 3. díjat Szigeti Sándor ó-morovicai, a 4. díjat Méder György új verbázi lakosoknak adták ki.

Egy 40 frkos és egy 10 frkos díj nem adatott ki. III. Egy éves kanca csikót elővezettek összesen 50 drbot.

1. díjat 30 fr. Konez András szabadkai, 2. díjat 20 fr. Gobubszky Gyuka szenttamási, 3. díjat 10 fr. Sztó Ferenc, 4. díjat 10 fr. Trumpfer Jakab ó kériek nyertek el.

Janits Márton és Gavanszky Tósó csikóik diszoklevéllel tüntetettek ki Szenttamásról.

IV. Egy éves méncsikót elővezettek összesen 49 darabot.

1. díj 20 fr. Szivacski Mirko csikói Szenttamásról, 2. díj 10 fr. Götteje Jakab cservenkai, 3. díj 10 fr. Pivniczi Mita szenttamási lakos csikói vitték el.

Ungyverszky Sztévó és Drakulits Miklós szenttamási, Lajthay János ó-kéri lakosok méncsikói diszoklevéllel tüntetettek ki.

V. Ménlovak elővezetettek összesen 11 drbban.

1. díj 30 fr. elnyerte Dulits Gyura szabadkai, 2. díj 20 fr. odaitélve Horváth Péter veprováci, 3. díj 10 fr. Miatovits Uros szabadkai, 4. díj 10 fr. Hüttnerberger Keresztély ó-kéri és végül az 5. díjat 10 fr. Szrgyanov Száva szenttamási lakosok kapták meg.

Ezzel a lódíjazás d. e. 12 órakor teljesen befejeztetett.

Ugyancsak e nap délelőtti folyamán a szegedi cs. és kir. 2. számú pótlóvázsi bizottság, a hadsereg számára való beszerzés végett, lóvásárt rendezett, de mint értesülünk mit sem vásárolt. Tehát a kísérlet nem sikerült. Ennek befejeztével a résztvevők ismerőseikkel haza mentek ebédre.

Megkell még említeni, hogy a díjazás igen szép térségen a legnagyobb rendben történt, mi a rendezők gondos és tapintatos eljárásáról tannaskodik.

A lóverseny-terre 1 órakor délután már nagy csoportokban gyülekezett a közlakosság és vidékiek vendégserege, óriási ember tömeg gyűlt a versenyterre egybe; kik azt a legnagyobb érdeklődés és élvezettel szemléltek végig.

A verseny programját lapunk 42. számában közöltük.

Az első futamnál Gavanszki Sztévó itteni lakos érkezett be elsőnek; a második futamnál Ungyverszki Tósó itteni földbirtokos vitte el az első díjat, a második pedig Ungyverszki Sztévó; a harmadik futamnál elsőnek győzött Dobó Imre Szegedről, Mikovits Ágó szabadkai pedig a második díjat; a negyedik díj a szenttamási hölgyek díja volt, mely egy ezüst billikom volt, mit Ungyverszki György Aranka nevű lován Ungyverszki Tósó vitt el; az 5 futomnál ismét Gavanszki Sztévó győzött, dacára annak, hogy a kijárónál lova kitört s ő arról leugorva az újbóli felüléssel időt vesztett.

4 és 5 óra között érkezett a helyszínre Schmausz Andre vármegyei alispán ur, ki a jury elnökletét átvette.

A versenyterre igen szép volt, nemzeti zászlókkal feldisítve, az egész tér korlással be volt szépen kerítve, végén és a jury emelvényén a vármegye színét viselő zászlók lobogtak.

Az idő szinte igen kedvezett, kissé kezdett ugyan az eső permetezni, de később megállt, s miután kissé be volt borulva, hívós volt az egész idő alatt.

A tribünök tele voltak a legdíszesb hölgyközönséggel.

hogy jó lenne megtudni hány óra. Gracián barátom is, én is megtapogattuk az órazsebünket és... és... hallgatunk, igen, mert hiszen az óránkat éppen három nappal előbb csaptuk be mindketten. De éppen a Ferenciek temploma előtt voltunk — mondok — majd fölpillantok a toronyra. És uram, Isten... Hát ne volna tornya a templomnak? A Ferenciek templomának!... Átmegegyek a hatvani utca tulsó sarkára, hogy onnan keressem a templomtoronyt, mint ahogy a cigány kereste a lovát a sarkafészekben.

Az egyszeri cigány is megtalálta a lovát, én is a toronyt; a cigány a sarkafészek mellől látta, hogy ott legal a deres valahol messze a fűzes alatt. Én meg a Ferenciek templomának a toronyát úgy találtam meg, hogy ott volt biz a torony a templomon, csak hogy hátul, benn a hatvani utcában s nem a bejárat fölött. Hát a jó Ferenciek is a bezdániai gustusa szerint építették a templomukat, mint ahogy a Frici báró a Gracián barátom gustusa szerint öltözködött! Vagy talán megfordítva: amazok követtek emezeknek a divatját? Mind egy! Elég az hozzá, hogy a kabátszövetű nadrágnak és a nadrágszövetű kabátnak is, meg a hátultornyos templomnak is megvan a maga divatja. Csak hogy ez aztán az igazi nagyuri divat, az igazi nagyuri izlés!

Es én most kimondhatatlanul büszke vagyok az én Gracián barátomra is, meg a hátultornyos szülőfalumra is.

Es ez az — kedves szerkesztő uram — ami engem annyira megörvendeztetett, mert hiszen az én rosszelkű cimboráim tönkre vannak silányítva; nekik nincs izlésük, ők nem tudják mi az az igazi nagyuri divat. Ime látja szerkesztő uram, már rajtam is kabátszabásu... akarom mondani kabátszövetű nadrág és nadrágszövetű kabát van.

Ez az öröm, és a büszkeség az, ami engem annyira megörvendeztetett, hogy szerkesztő ur előtt egészen megváltozottam látszom.

Marci Pán.

A jegyek majd mind elfogytak.

Egy régebbi közös és kölcsönös elhatározás folytán Ó Bece községe 100 frttal járult a költségek fedezéséhez.

A rendezni óhajtott bankett azonban elmaradt, mivel az idegeneket a község tehetősb lakosai maguknál szállásolván el, minden kör otthon vigadott, hol éjjelig, hol a hajnal hasadtáig, kiki tetszése szerint kivilágos kiviradtig.

A rendezett ünnepségek sikerének oroszlanrésze Rombay Dezső vármegyei gazd. egy. titkár urat és Ivanits Izidor közs. jegyző urat illeti meg.

A jegyek elárúsítása, program eladás és az érkezett hozzájárulási összeg teljesen fedezi a kiadásokat, sőt mi több, anyagi hasznunk is lesz belőle.

Blumenthal Dezső.

Helyi és megyei hírek.

Kormánybiztos. A földmivelési miniszter a bács-tiszai ármentesítő társulat önálló működését megszüntetvén, kormánybiztossá a társulathoz Terényi Lajos orsz. képviselőt nevezte ki.

Kinevezés. Paresetich Endre plávnaai plébános, a pénzügyminiszterium által szántovai plébánossá kinevezetett.

Új főrabbi Szabadkán. Szabadkán a zsidó hitközség a napokban választott új főrabbit. Két erős párt állt szemben s az a párt, mely a szegedi származású dr. Wentzianer főrabbi megválasztását vitte győzelemre, csak néhány szavazattal győzött.

Az ó-kanisai ker. nőegylet alapítójának gyarapítására f. hó 19-én sikerült nyári mulatságot rendezett a népkertben, összekötve iskolás leányok, fiúk futásversenyével, zsákugrás, személyevéssel stb. mely látványosságok úgy a felnőtteknek, miként a versenyzőknek s kivált a díjt nyerőknek felette mulatságos napot nyújtottak. Mindenesetre legemléltésre méltóbb tényezője volt a mulatságnak a virágárusítás, nemcsak azért, mert a 100 frt tiszta bevétel ez hajtotta nagyrésben s mert a virágok a legkapósabb árúkat szokták képezni, hanem éppen a bájos árusnők miatt, kik a nemes cél érdekében minden tehetségüket — mely pedig igen nagy — latba vetették minél több virágnak drágán való eladására. A szives kisasszonyok ezek valának: Hoffmann Teréz, Jakkal Vilma, Katona Mari, Király Margit, Kraner Julia, Szegfű Teréz, Szilágyi Zsófi s Zanay Etel, kik önzetlen nemesszivőségükért a segélyezendők haláláig köszönetet a legnagyobb mértékben kiérdemelték.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat a napokban tartotta 20 ik évi rendes közgyűlést Türr István tábornok elnöklete alatt. A kormány képviselőletében jelen volt gróf Zichy Jenő kormánybiztos és Schöppke Alfréd miniszter. tanácsos. Az évi jelentés sajnálattal emlékszik meg Ullmann Károly alelnök haláláról, mely fölötti fájdalomt a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökíti meg. Az évi tiszta nyereség 83,505 frt 47 krt tesz ki. Ezen az előző évinél jóval kedvezőtlenebb eredmény az ósi, rendkívül alacsony vizállásnak tulajdonítható, úgy hogy a teherszállítás csakis drága átrakodással volt eszközölhető. Ebhez járult, hogy az ósi forgalom idején a bács földvári zsilip elromlott, ennek kijavítása a vállalati transitó forgalomra kedvezőtlen behatást gyakorolt. Az igazgatóság felterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez a bács-földvári zsilip kijavítása iránt és a miniszter elvben el is határozta, hogy ezen csatorna torkolást Ó Bece alá helyezze át. A tiszta jövedelem felosztására nézve az igazgatóság elhatározta, hogy a tartalékban levő 72,195 frt 44 krt hozzáveszi és ebből az elsőbbségi kölcsönkötvény birtokosainak 1 1/2 %-ot fizet ki. A közgyűlés a jelentés tudomásul vétele után a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta. Végül az igazgatóság bevalasztotta Neményi Ambrust, a felügyelőbizottságba Rajkay Frigyes, mire a közgyűlés véget ért.

Eljegyzés. Dr. Thoman Jakab külai járásorvos leányát, Paulát, eljegyezte Grauer József szófiai nagykereskedő.

Tisztújítás. A zombori szerb dalárda mult vasárnap tartotta tisztújító közgyűlést, mely alkalommal egyhangulag megválasztották: elnöknek Dr. Drakulics Pal orsz. gyűl. képvis.; alelnöknek Bikár Lyubomir, pénztárnoknak Vukicsévics István, titkárnak Masirevits György; a bizottságba bevalasztottak ezen urak: Lallosevits Jakab, Makszimovits Szilárd, Radulovits Kosztó, Gyurits György, Eremics Bogolyub, Gavanszky Miklós, Konyovits György, Szabotaváci Lázics Mladen és Vuics Eta.

Szabadkai írásban és képben. A „Sz. H.“ írja: A szabadkai polgármester elnöklete alatt a mult szerdán érkeztet tartatot, melybe leginkább Szabadka tollforgató osztálya volt meghíva. Ezen érkeztetben polgármester bemutatta a megjelenteknek Eichner Somát a „Budapesti Látogatók Lapja“ társzerkesztőjét, ki azért tartózkodik jelenleg városunkban, hogy ezen lapban Szabadkát írásban és képben úgy a bel-, mint a külfölddel megismertesse s e cél elérése végett a vállalat részére erkölcsi és anyagi támogatást kér; bemutatta a nevezett lap, mely magyar, francia- és német nyelven van írva egyes példányait, a melyek igen sikerült kivitelben tüntettek fel, Bpest, Kolozsvár, Veszprém, Nagyvárad, Brassó, Debrecen városokat. A részletek, illetőleg a szöveg írására vállalkoztak: a polgármester, Levay Simon nyug. tanácsnok, Polyákovics A. nyug. tanár, Szalay Máttyás, Szigethy József tanácsnokok, Szalay László szerkesztő, Schlesinger Sándor és Sziebenburger Károly főgym. tanár stb. A fényképeket Klósz György bpesti fényképész fogja készíteni; levéltetnek a Maria Terézia park a vasuti indóházától, Törvényház, Kossuth-utca, tanítónőképzede, színház, városbáza, gymnasium, Szt. István tér, Eötvös utca, Szt. Teréz templom külső és belső része, Szt. Ferenc-rendiek temploma, az új nevelőiskola, az új kórház, az új vágóhid és Palics. Az érdekes füzet, a mely már a jövő hónap elsején jelenik meg (3700 példányban) könyvtárban uton is megszerezhető lesz. ára 60 kr. A vállalatot Szabadka város anyagiilag is támogatni fogja. (Vajjon eljön-e ez az ur Zomborba is?)

Tűzesetek. Karavukován — mint e hó 18 ikaról írják — 4 nap alatt kétszer volt tűz, s kétszer volt tűzilárma, a mely utóbbi az Urnapi processiót is megakasztotta. Első ízben 2 ház, egy fészter s mintegy 3 száz métermázsza kender éget meg, összesen mintegy 8000 frtnyi kárral. A mostani tűzet nagy erélyvel oltja az igazán önfeláldozó tevékenységet kifejtő önkéntes tűzoltóság.

Melléklet a „Bácska“ 49-ik számához.

A halál torkában is flegma. Ujvidékről írják: Szürnyű nagy igyekezettel forgatták az evezőt, hogy partra jussanak Gavrilovits Péter és Illisics István hajós legények a napokban a Dunán, de mintha meglettek volna babonázva, minél jobban igyekeztek távolmaradni a magyar államvasutak ott időző s épen induló felhöz 3. sz. gőzhajójától, annál közelebb jutottak hozzá. Persze a babonáster a Duna sebes árja volt. Vegre is belelötött csónakjuk a gőzhajó kerekébe és szerencsésen felfordultak. Úgy mondjuk, hogy szerencsésen fordultak fel, mert Gavrilovits Péter azonnal kiszállt a partra s lefutott a hajóhidhoz, hogy ott társának legalább hulláját kifoghassa. De Illisics sem akart oly könnyen megválni az élettől, s e helyett jobbnak tartotta a felfordult csónak hátába felkapaszkodni s avval együtt s azon gubbasztva lefelé úszni. A hajóhidhoz érvén ott várakozó társára nagy örömmel kiáltja: „Staje, jel szit!“ S azután ő is, mint ha mi sem történt volna, kiemérgelt.

A szabadkai Mamusich-párbaj. Szabadkáról írják: Mamusich Lázár polgármesternek a „Himnusz“ miatt keletkezett becsületbeli ügye nem végződött olyan tragikusan, amint a szabadkaiak hitték. A párbaj abban maradt, mert Mamusich Agoston ügyvéd Vermees Bela országgyűlési képviselőnek és Szalay Mátyás adóügyi tanácsosnak megmondotta, hogy a kihívást nem fogadja el és egyáltalán nem párbajozik.

Alapítvány. Gragyanszky István rácmilitári kender kereskedő, 6 cs. és kir. felségének 25 éves jubileuma alkalmából az ottani róm. kath. és gör. keleti felekezeti iskolák részére egyenként 50 frt, összesen 100 frt alapítványt tett le oly célból, hogy ez összeg a takarékpénztárba helyeztessék el mindaddig kamatozás végett, míg a tőke egyenként o. é. 100 frtot eléri; ez összegnek kamatai azután évenként a két iskola szegény, de jó magaviseletű tanulóit közt kiosztassák.

A brémai konzul. Már hogy is tudna magyarul! De ha már ő nem tud, alkalmazzon a konzulátusnál tolmácsot, aki megérti, ha magyarul írnak hozzá, mert azért osztrák-magyar konzulátus az, hogy a magyar szót is megértse. Megyénk hatósága egy Léh István nevű gyári munkás utlevélgügyében irt Hagen Károly urhoz, a brémai konzulhoz, aki a megkeresést azon botránnyosan flegmatikus kijelentéssel küldötte vissza, hogy tessék azt németül megírni, mert ő magyarul nem tud, tolmácsa pedig nincs.

Egy misszionárius regénye. Az északi kórházban most egy igen érdekes betegét ápolnak. Petricevicnek hívják s mint maga mondja, egy osztrák ezredesnek a fia. Petricevic a jezsuiták rendjébe lépett s a pápa három püspökkel és ötszáz barátal Chinába küldte a kereszténység tanait hirdetni. Chinában az egyik püspököt elevenen eltemették, a másik kettőt lemészárolták s a barátokat megcsontkították. Ez utóbbiak legtöbbje meghalt s azokat a kik életben maradtak, a török szultánnak ajándékozták. Petricevic is az utóbbiak közé került s mint háromór őrzte Dolna Bagasében a szultán hölgyeit. Egy évig viselte e tisztet, míg végre sikerült megszöknie. Périban jelentkezett az osztrák-magyar konzulnál, ki távirati kérdést intézett Rómába Petricevicet illetőleg. S miután a Rómából érkezett válasz mindenben megerősítette Petricevic előadását, a konzul illetőségi helyére Eszékre küldötte a sokat banyavetett misszionáriust.

A tanév vége. Ó-Kanizsán az 1891—92. tanév, s napon át tartó vizsgával, június 21-én innepélyes „Te Deum“-mal befejeztetett. Istentisztelet végeztével a sokaság a diszterembe vonult, ahol is Marton Mátyás plébános szép beszédet intézett a jelenlévőkhez s az egyes osztályok jobb tanulóit buzdító szavak kíséretében alkalmas ajándékkal lepte meg. Volt még szavazat is s a jelenlévők azon tapasztalattal távoztak el, hogy az ó-kanizsai r. kath. iskolák igazgatása a legbugzóbb kezekre van bízva.

Halálozás. Malagurszki Pál, Szabadka város törvényhatósági bizottságának virilista tagja, e hó 16-án, 69 éves korában meghalt.

„Ne féljen Zrinyi ur, mig engem lát.“ A Pesti Hírlap írja a következő érdekes és állítólag Bácskában megtörtént apróságot: Lent a Bácska egyik városában az odavetődött német trupp a „Szigetvár bevetelét“ adta s harca fényének emelése céljából az igazgató tizenkét huszárt kért kölcsön a kapitány urtól. A huszárokat megkapta és be is tanította a szerepre, hogy t. i. mikor a törökök Zrinyi Miklóst levágják, rövid hadakozás után elfussanak. Rendben volt minden s az előadás folyt zavartalanul, egészen a csatajelenetig. A tizenkét huszár kivont karddal, pöckösen állt a színpadon, feketesárga zsinóros ruhában, ami Zrinyinek rosszul eshetett, ámbár újdonságnak ő előtte elég újdonság lehetett. Tavorról már hallatszott a barci robaj s a huszárok kezdtek izgatottak lenni. Ekkor történt, hogy az első sorban ülő huszárkapitány fölsügta az elől álló kapitánynak: „ne hadd magad, János“, amire az a bajsza alól visszaszólt, hogy: „nem is“. Következett a nagy jelenet. A törökök „Allah“ ordítással berohantak, míg a huszár-trombitás lelkesen futja az „Allah“ jelt. Megrázó pillanat volt. A közönség szíve kezdett elfogulni, különösen pedig akkor, midőn a török csapat kezdett neki esni Zrinyinek. János káplár, akiben már bürzenkedett a virtus, ekkor hirtelen oda állt Zrinyi elé, a testével fődözte és mialatt oda szölt neki, hogy „ne féljen Zrinyi ur, mig engem lát“, kezdte kardlapozni a törökökkel, segítve a többi huszár által. A törököknek öltözött státszák, bár a zászló már ki volt ütve a kezükből, játéknak vették az egész dolgot s egy újabb, még riadalmasabb „Allah“ ordítással vetették magukat a huszárokra. Hát csak ez kellett. János káplár elől, a többi oldalvást kardlapozta a bestiákat, a hogy tudta. Az igazgató, aki a kulisszák mögül nézte a jelenetet, kezdte sejtetni, hogy ennek nem jó vége lesz és hogy a katasztrófát elkerülje, kiszólt Jánosnak, hogy: „curuk“. János egy pillanatra abba hagyta a munkát, azután oda fordult az igazgató felé és ezt vágta vissza, de nagyon dühösen: „senmi curuk, hanem vissza onnan, mert úgy oda csapok a csupasz pampuládra, hogy Szent-Pétert a vacsoránál éred“. Es csibi-pubi, neki a törököknek, akik már ekkor nem „Allah“ kiáltva, de jajgatva rohantak, a merre láttak, turbán nélkül, fegyver nélkül. E pillanathoz a karzaton rémséges taps és éljenzés támadt, elődöve az ott nézőként álló huszároktól, akik nem tudták hová lenni az örömtől, hogy a diadal János káp-

láré lett. — Így esett meg, hogy ezuttal Zrinyinek nem történt semmi baja és hogy a törökök Szigetvárt nem foglalták el. Az igazgató azonban a truppal együtt követte a török hadsereget, kerekét oldott.

A hullámok között. Bezdán község buzgó jegyzőjét Bosnyák Jánost a kopolafoki védgát beszakadása alkalmával nagy veszély fenyegette. Epen a töltésen volt s mérte a vizállást, valamint szemlét tartott a töltés felett, midőn az ár a töltést feltörte s a jegyzőt magával sodorta. Ruhában lévén, bajos lett volna a legjobb úszónak is az árral szembezállni, mely ugyancsak erősen tört mindenfelé; csak az ott levők segítségével lehetett őt a hullámokból kimenteni.

Esküvő. Dr. Moskovits Jenő debreceni ügyvéd e hó 22-én esküdött örök hűséget Budapestben Robeim Károly nagybirtokos leányának Jeny-nek.

Az almási közlegelő felosztásához szükséges méréseket munkálatozókra kiírt pályázaton a beérkezett 9 ajánlat közül Tripolszky Gyula főmérnöké fogadtatott el.

Művészet és irodalom.

Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszti Dr. Acsády Ignác Budapest 1892. Tizenhataladik füzet. A közszükséglet ezen általánosan kedvelt könyve gyorsan halad előre s a most megjelent 18 füzetben már a K. betűhöz ért. Mint kezdettől fogva mindegyik füzetben, úgy ebben is beváltja a szerkesztő úgy mint a kiadó ígérését, hogy a legszélesebb körök számára, mindenki nézve egyaránt hasznos-könyvet adnak, mely mindenek felett hazai viszonyainkat tartja szem előtt. Az új füzet befejezi az I. betűt teljesen, tartalmazza a J betű csekély anyagát és a K betűben Kármánig jut el. Főbb cikkei: Istenítélet, István magyar királyok és hercegek, István legendái, az Italmérsre vonatkozó cikkeik, Ivarszervek, Izland, Izületi bántalmak, Izzó lámpa, Jagelló, Jakobinusok, János király, János pápák, Japán, Japáni nyelv és irodalom, Jászói prépostság, Jászok, Jáva, Jég s az ide tartozó cikkeik, Jellasits, Jeruzsálem, Jézusita rend, Jobbágyság, Jog, Johannita rend, Jókai Mór, Józsika, Jövedék, József császárok, Kagylók, Kalevala, Kállay, Kalocsa, Kalocsai Érsek, Kanizsa, Kant stb. stb. A füzetet két érdekes melléklet díszíti; egyik Európa néprajzi térképe a legújabb népszámlálás adatai alapján, a másik a házi állatok kettős képe, egyik oldalon 7 marhafaj, a másikon 10 disznófaj ábráival. Összesen 40 füzetre fog terjedni; egy füzet ára 30 kr. A legélszerűbb 20—20 füzetre hat forintjával előfizetni, mely pénz az Athenaeum kiadó hivatalához Budapestre küldendő. Kapható különben minden könyvkereskedésben is.

Az árvizveszély.

Az apatini és bezdáni gátszakadás okozta károkon felül újabb szerencsétlenség nem történt, sőt Mohácstól le egész Gombosig a vízállás 2—5—9 cm-terrel apadt. A vízzel ellepett területekről a vizet eltávolítani nem lehet s így meg kell várni a rendes vizállást, míg a víz mesterseges uton ki lesz bocsájtható a töltés valamely részén keresztül. Nagyobb veszélytől már most nem kell tartani; a hatósági közegek még a helyszínén vannak.

Apatin, 1892. jun. 21.

Községünk lakóit ma délelőtt nagy csapás érte, amennyiben az ugynevezett „Kandlé“-töltésen a Pécsi-féle őrház felett a védtöltés átszakadt s annak betömése megkísérlést sem érdemel, mert az teljesen lehetetlen. Az okozott kár, tekintve azt, hogy most aratás előtt állunk s a vetéseket ölyni viz fogja borítani, körülbelül egy fél millió forintba becsülük! Szegény népünk elkeseredését leírni felesleges. Többi töltéseink is kevés reményt nyújtanak a kitaráshoz.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának II-ik rendes évnegyedes közgyűlése folyó évi június hó 30-án és a szükséghez képest a következő napon reggeli 9 órakor fog a vármegyei székház nagytermében megtartatni.

Ezen közgyűlés tárgyai:

Alispáni jelentés a vármegye közállapotáról. Weckerle Sándor magy. kir. pénzügyminiszter ur öngyméltóságának értesítése, melyben tudatja, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ügyeinek ideiglenes vezetését átvette.

Bellügyminiszteri leirat a megyei házipénztári szükségletnek a megyei gyámpénztári tartalékalap járuléka- nak beszűntetése folytán szükségessé vált fedezése tárgyában.

Baross Gábor özvegyének a megye közönsége részéről néhai férje elhalálása alkalmával hozzá intézett részvétlirat adott köszönő válasza.

Jász-Nagykun Szolnok vármegye közönségének átirata a fogenasztási adóátalány összegnek megállapítására nézve jelenleg fenálló eljárás mód megváltoztatása és az 1875-ik évi XXVIII. törvénycikk 2-ik §-ában megszabott eljárás mód visszaállítása iránt a képviselőházhoz intézett felirat pártolása tárgyában.

Trencsén vármegye közönségének átirata a pálinkának vasárnapon át való kimerésének korlátozása iránt a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett felterjesztés pártolása tárgyában.

Főispán ur öméltségének értesítése a főispáni titkári állásnak ideiglenes minőségben dr. Buday Pál személyében történt betöltéséről.

A szegedi kereskedelemi és iparkamarának a bezdáni ipartestület módosított alapszabályai iránt adott véleményes nyilatkozata.

Ugyanannak a bezdáni ipartestület kebelében alakított békéltető bizottság alapszabályai tekintetében adott véleménye.

A cs. és kir. 4-ik huszárezred parancsnokság megkeresése a katona beszállásolás tekintetéből szükséges pótlóintézkedés tárgyában.

Alispáni jelentés a hegyes-feketehegyi vasúti marhara- rakodónak engedélyezése, valamint ezen, egy a kis-szállási szakértőnek kirendelése iránt.

Schmausz Endre alispán ur előterjesztése Zentán a választás alá eső községi képviselők választásához elnök kirendelése iránt.

Schmausz Endre alispán urnak előterjesztése az Ó-Kanizsa község által a képviselőtestület ügyrendjéről alkotott szabályrendelet 19. §-a 7. pontjából határoz- mánynak hatályon kívül helyezése iránt.

Ugyanannak Karl Bálint Cservenka község volt jegyzőjének fegyelmi ügyét érdeklőleg 12405/1892. sz. a. hozott határozata.

A megyei egészségügyi bizottság véleményes jelentése az Ó-Becsén felállítani kért második gyógyszerár- tnyében.

Ugyanannak véleményes jelentése a Szóntán fel- állítani kért önálló gyógyszerár tnyében.

A vármegyei házipénztár és az abban kezelt alapok 1891-ik évi zárszámadásai.

A megyei árwapénztár 1891. évi árva-, letét-, és tűzkrá-biztosítási számadása.

O-Sztpár község képviselőtestületének határozata, mely szerint a község tulajdonát képező pusztát Haasz Jakab és Deutsch Lajos budapesti lakosoknak eladja.

Koiozsváry főszolgabírónak tiszti előterjesztése, melyben az oldala melletti szolgabíró felhatalmaztatni kéri, hogy a kihágási ügyekben eljárasson.

Gombos Béla főszolgabírónak jelentése a Tiszaföldvár község képviselőtestülete által a legelődják megállapítása ügyében 67/1892. szám alatt hozott határozata s ez ellen Botka István részéről beadott felel- lebbzés tárgyában.

Zenta város képviselőtestületének a tűzrendészeti szabályrendelet végrehajtása tárgyában 537/1891. sz. alatt hozott határozata s ez ellen Bergl Antal és Freund Ernesztin részéről beadott felelbbzés.

Ribiczey Béla főszolgabírónak jelentése a Kupuszi- nán f. évi ápril 4-én megejtett bíróválasztás ellen Gusz- mány Péter részéről beadott felelbbzés tárgyában.

Kolozsváry Sándor főszolgabírónak a deszpot-szent- iváni környos fizetésének felemelése tárgyában tett je- lentése.

Gombos Béla főszolgabírónak az Ó-Becsén f. évi február hó 26-án megejtett orvosválasztás ellen Sándor József részéről benyújtott felelbbzés tárgyában adott jelentése.

Matkovits Lajos főszolgabírónak jelentése Ó-Kanizsa község azon kérvénye tárgyában, hogy a községi ta- nácsülések tagjaiul kik tekintendők.

Popovits Dusan főszolgabírónak a Bezdánban f. évi ápril 21-én megejtett községi segédjegyző és irnokvá- lasztás ellen Tavassy Lajos részéről beadott felelbbzés tárgyában adott jelentése.

Latinovits Gyula főszolgabírónak a Szántován f. évi ápril hó 21-én megejtett községi jegyzőválasztás ellen Német János részéről beadott felelbbzés tárgyában adott jelentése.

A zsabylai szolgabírósg jelentése a csuroghi segéd- jegyző választása ellen Szarsits Mladen és társai részéről beadott felelbbzés tárgyában.

Gombos Béla főszolgabíró jelentése a Tiszaföldvár- ron létesíteni óhajtott gyógyszerár szükségességének Ofelése előtti tolmácsolására a 92/1892. számú képi- selőtestületi határozattal kiküldött Nagy János utazási költségei tárgyában, s ezen határozat ellen az ottani községi előjáróság részéről beadott felelbbzés.

Bogojeva községének a községi alkalmazottak lét- száma és azok fizetéseinek 3. illetve III. fejezet 6—8. §-ainak módosítása iránt hozott határozata.

Hauser Samunak az Ó-Becse község képviselőtestü- lete által 50. szám alatt hozott határozattal reá kirótt felvételi díj elleni felelbbzése.

Madaras község képviselőtestületének az ottani urad. nagyvendéglő épületnek megvétele tárgyában hozott határozata.

Sándor község képviselőtestületének a közlegelő urbéri természetét elismerő és annak felosztása iránt hozott határozata.

Mohol község képviselőtestületének a legelő fel- osztási ügyben ügyvéd vallás iránti határozata.

Báth-Monostor község képviselőtestületének néh. Ambrozovits Gyula örökösei javára kiállított törlési nyugta jóváhagyása tárgyában hozott határozata.

Mohol község képviselőtestületének Blagojev Jovan révbérlő javára a haszonbér 1/4 évi részletének elen- gedése tárgyában hozott határozata és Nagy Ferenc által ezen határozat ellen benyújtott felelbbzése.

Petrovosszello községének határozata a bel- és kül- területen furandó kutak iránt.

Kovil-Szent-Iván községének határozata a vágatási biztosnak kirendelése és Stefanovits Stevannak ez elleni felelbbzése iránt.

Martonos községének határozata a létesített árve- delmi alapnak kezeléséről alkotott szabályrendelete iránt.

Temerin község határozata a népkönyvtári alap mikénti felhasználása tárgyában.

Gajdobra község határozata csikóként felállítása tárgyában.

Gajdobra község határozata a szegényalap kama- tainak leszállítása tárgyában.

Déronya község határozata lovasrendőri állás be- szűntetése tárgyában.

Ó-Kanizsa község határozata Adorjánon felállítandó iskolák s tanítói állás szervezése tárgyában.

Tiszaföldvár község határozata az árvtár rendezése ügyében működött bizottság jutalmazása tárgyában.

Ó-Becse község határozata iskolalátogató könyvek beszerzése tárgyában és az ellen dr. Freund Illés által beadott felelbbzés.

Tiszaföldvár község határozata telek eladása tár- gyában és az ellen Sztepanov Miklós és társai által be- adott felelbbzés.

Túrna község határozata tégláégetés tárgyában.

Uj-Palánka község határozata a községi szolgák bérfizetésének felemelése tárgyában.

Ó-Becse község határozata az ott őrzött bizottsági- lag lepecsételt levelek mikénti őrzése tárgyában és ez ellen Milasin József által beadott felelbbzés.

Kunbaja község határozata a közlegelő és kálvária kívüli fák kivágatása és felhasználása tárgyában úgy az ellen Vojnits Dániel plébános által beadott felebbezés.

Lalitty község határozata az ottani rendőrség fizetésének felemelése és létszám leszállítása tárgyában.

O-Becse község határozata Petrovits Milan rendőr fizetésének javítása tárgyában.

O-Sztrapár község határozata a községi adó pénztárnok fizetésének felemelése tárgyában.

Rác-Militics község határozata iskolaépítés tárgyában.

Nádaly község határozata a postamester segélyezése tárgyában.

Felső Szt.-Iván község határozata a kisbírók fizetésének felemelése és ez ellen Csilics Bálint és társai által beadott felebbezés.

O-Kanizsa községének az ottani gör. kel. plébános fizetésének felemelését megtagadó határozata és az ellen Kovacsits Pál által beadott felebbezés.

Uj-Palánka község határozata a kertész járandóságának megállapítása tárgyában.

Felső-Szent-Iván község határozata Kopeckzy Győző segédjegyző lakbér átalánya tárgyában.

Rác-Militics község határozata az ottani orvos fizetésének és járandóságának felemelése tárgyában.

Topolya község határozata tanítói lak eladása tárgyában.

O-Kanizsa község határozata házvétel tárgyában.

O-Becse község határozata jegyzői lakbér felemelése tárgyában.

O-Becse község határozata kéményseprői fizetés felemelése tárgyában.

O Kanizsa község határozata végrehajtói fizetés leszállítása tárgyában, az ellen Lábdy István és társai által beadott felebbezés.

Uj-Palánka község határozata állami iskola segélyezése tárgyában.

Tiszaföldvár község határozata házvétel tárgyában s Benedek Istvánnal kötött szerződés.

Csataalja község iskola építés tárgyában hozott határozata s az ellen Putterer Vendel és társai által beadott felebbezés.

Baracska községének az ottani rendőrök fizetésének felemelését megtagadó határozata és az ellen a rendőrök által bejelentett felebbezés.

Begecs község határozata a rendőrök fizetésének felemelése tárgyában.

Dautova község határozata Miklósváry Péter alapítványi tartozás visszafizetése tárgyában és az ellen Doboty János és társai által beadott felebbezés.

Ugyanannak határozata 50 frt adomány elnem fogadása tárgyában és az ellen Doboty János és társai által beadott felebbezés.

Ugyanannak határozata a közgyám fizetésének leszállítása tárgyában és az ellen Doboty János és társai által beadott felebbezés.

Uj-Palánka község határozata a nagykorosma épület és telek részekbeni eladása tárgyában.

Felső-Kovil község képviselőtestületének az ottani gör. kel. tanító fizetés felemelését megtagadó határozata és az ellen Sztéfanovits Kuzman által beadott felebbezés.

Felső Szent-Iván község határozata a jegyzői nyugdíjárulék megfizetése tárgyában.

Felső-Kovil községének Bozejác Rózával kötött házhelyeladás iránti szerződése.

Felső-Kovil községének Szubotics Lázárral kötött házhelyeladás iránti szerződése.

Felső-Kovil községének Jovanov Tómmal kötött házhelyeladás iránti szerződése.

Titel községének Ilits Gyukával kötött házhelyeladás iránti szerződése.

Titel községének Brkonov Kuzmannal kötött házhelyeladás iránti szerződése.

Titel községének Kresztics Tómmal kötött házhelyeladás iránti szerződése.

Prigl-Szt.-Iván község képviselőtestülete által eladott házhelyekre vonatkozó szerződések jóváhagyása.

Felső-Kovil község képviselőtestületének a Csurscsin féle házhely megvétele tárgyában hozott határozata.

Keresztur község képviselőtestületének az ottani izraelita hitközségi iskola segélyezésének megtagadása iránt hozott határozata, s az ellen a kereszturi izr. hitközség által benyújtott felebbezés.

O-Becse község képviselőtestületének határozata az ott építendő iskolák és rendszeresítendő tanítói állások tárgyában.

Freyburger Ferenc adatai tanító nyugdíjárulékának megállapítása.

Nádaly község képviselőtestületének határozata több házhely eladása tárgyában.

Gajdobra község képviselőtestületének az 1890. és 1891. évben felvett kölcsönök tárgyában hozott határozata.

Monostorszeg község képviselőtestületének a szegényalap pénzkészletének elhelyezése tárgyában hozott határozata.

Szilbás község képviselőtestületének, a községi és adópénztárnokok, valamint a községi rendőrség fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata.

Kis Hegyes község képviselőtestületének az ottani közgyám fizetésének leszállítása tárgyában hozott határozata.

Pacsér község képviselőtestületének az ottani községi bíró magánvagyonának a község költségén leendő tüzárk elleni biztosítása tárgyában hozott határozata.

Feketehegy község képviselőtestületének egy új községi irnoki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozata.

Mélykut község képviselőtestületének egy új tanítói állás rendszeresítése és annak fizetését megállapító határozata.

Mélykut község képviselőtestületének a rendőrség létszámának és fizetésének leszállítása tárgyában hozott határozata.

Pacsér község képviselőtestületének Simon János segédjegyzőnek a kataszteri nyilvántartás körül teljesített munkálatai címén kért javadalmazása tárgyában hozott határozata.

Mélykut község képviselőtestületének határozata iskola felépítése tárgyában.

Steinmütz Klein Jeanette kérvénye Palánkán felállítandó kézi zálogkölcsön üzem engedélyezése iránt.

A jegyzői nyugdíj ellenőrző választmányának id. Szalay Károly nyugdíjaztatása iránti határozata.

Plávna 1891—92., T-Földvár, Béregh, Glozsan, Rigyica, Sztanisics 1892. évi pótköltségvetései. Apatin 1892. évi iskola költségvetése. O-Szivac 1892. évi óvodalap költségvetése.

Rigyica 1876—78., Goszpodince 1889., Bács, Borsód, Petrovoszelló, Szilbás 1890. évi közpénztári számadásai. Zenta város 1878—80. évi városgazdai számadása. Kupuzina 1887—88., Hegyes 1890. évi legelőpénztári számadásai. Déronya 1890. évi előfogati számadása. F. Szt.-Iván 1889. évi tűzifa előleg számadása. Mosorin 1890—91., Goszpodince, F.-Kovil 1891. évi alapítványi számadásai. Hódság 1891. évi árvaházalap, kórházalap és szegény iskolás gyermekek alapítványi számadásai. Mélykut község 1891. évi árvapénztári számadása. Prigl-Szt.-Iván község 1891. évi árvapénztári számadása.

Dr. Hailbrun Arthur orvostudori oklevelének meghirdetése.

Mausz Teréz szülész nő oklevelének meghirdetése. Kelt Zomborban, 1892. évi június hó 21-én.

Schmauz Andre s. k.,
alispán.

Felhívás

a zombori fogyasztási egylet, mint szövetkezetbe való beiratkozásra.

Az alapszabályok megszerkesztése céljából kiküldött bizottság által szövegeztet és a „Bácska” 40-ik számában közzétett alapszabálytervezet, öméltsága a főispán ur elnöklete alatt folyó hó 16-án tartott értekezlet letárgyalván, azt az 5-ik §. kivételével, melyet módosított, az előterjesztett szövegében elfogadta.

Az 5-ik §. az ez iránt tett indítvány alapján lényegesen módosítottán, szükségesnek tartom ezt új szövegében egész terjedelmében közölni:

„5. §. Az egyesület tagjai. Az egyesület csak rendes tagokból áll, akik Bács-Bodrogh vármegyében és az annak területén levő városokban laknak és pedig:

1. az állami hatóságoknak, hivataloknak és intézeteknek alkalmazottai;
2. a törvényhatósági, városi és községi alkalmazottak;
3. az állami, törvényhatósági, városi és községi nyugdíjasok és nyugbérések;
4. a közös hadseregbeli, m. kir. honvéd- és csendőrtisztek, katonai hivatalnokok és altisztek, valamint a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség átkelési bizottságai, nemkülönb a m. kir. csendőrsparancsnokság közgazdálkodást vezető bizottságai;
5. a városi, községi és felekezeti tanintézetek (iskolák) és azok tanárai, tanítói és tanítónői;
6. a nyilvános számadásra kötelezett intézetek, vállalatok alkalmazottai;
7. a gyakorló ügyvédek és orvosok;
8. az 1—7. alatt felsoroltak özvegyei és kiskorú leszármazói, úgy az 1877. évi XX. t. c. 28. §-ának a), b) és c) pontjai alapján gondnokság alá helyezett leszármazói.”

Ezek szerint az értekezlet a tagsági jogot a minősítés fentartása mellett, kiterjesztette az egész megye területén (földrajzi értelemben véve) lakókra, ezenkívül a jogosultságot megadja a megye területén a városi és községi alkalmazottaknak, nyugdíjasoknak, nyugbéréseknek, a katonai hivatalnokoknak és altiszteknek, valamint a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség étkezési bizottságainak, nemkülönb a m. kir. csendőrsparancsnokság közgazdálkodást vezető bizottságainak, végre a városi, községi és felekezeti tanintézeteknek, mint erkölcsi testületeknek.

A módosítás szerint tehát mindenki tagja lehet az egyletnek, aki Bács-Bodrogh megye területén lakik és az 5. §. 1—7. pontjaiban jelzett minősítéssel bír.

Az 5. §-nak ily módon megállapításából szükségképpen következett a 10. §. b) pont módosulása, t. i. a tagság nem akkor szűnik meg, ha a tag Zomborból elköltözik, hanem, ha „az 5. §-ban körülírt egész területről való végleges eltávozás” esete állott be.

Örömmel jelzem, hogy az alapszabályok tervezetének fenti módosítását a vidékről felmerült érdeklődés tette szükségessé.

Nem kétem, hogy ezzel a módosítással a felállítani szándékolt fogyasztási egylet mint szövetkezet jövőjét biztosító szilárd alap lett megvetve.

Az értekezlet megbízásából az aláírási ivatek e hó 17-én már szétosztottam és úgy intézkedtem, hogy mindazok, akik a szövetkezet tagjai akarnak lenni, e hó 30-ig, vagyis esütörtök déli 12 óráig az alább jelzendő helyeken aláírassanak.

Szerencsés voltam megüerni az aláírási iv átvételére és fentebb jelzett időig való nyilvántartására, — ngs. Széchényi József kir. törvényszéki elnök urat, ngs. Schmauz Andre alispán urat, tek. dr. Csibás Benő polgármester urat, tek. Dobák Béla kir. ügyész urat, tek. Mihályi János árvaszéki elnök urat, tek. Poppovits Dusan főszolgabíró urat, tek. Sztrilich Sándor telekkönyvvezető urat.

Hogy az ügyvéd urakra nézve az aláírási iv minél hozzáférhetőbb legyen, egy példánynak ezen célból nyilvántartására tek. Obalezki Hugó pertárnok urat kérem fel, aki kérésemnek a legnagyobb készséggel engedett.

Ezen az ivateken kívül, egy aláírási iv nálam, a pénzügyi hatósági épületben levő irodámban minden jogosult részére rendelkezésre áll július 2-a, vagyis az alakuló ülést megelőző nap délután 6 óráig, és pedig naponta d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig.

Vidékre aláírási ivatek nem küldettek, tisztelettel figyelemzettem azonban mindazon vidéken lakó jogosultakat, községi jegyzőket, tanítókat, lelkészeket stb., akik a szövetkezet tagjai óhajtanak lenni, hogy azt úgy érhetik el, ha ez iránti szándékukat a következő szövegű nyilatkozatnak hozzáam leendő bekiűlésével kijelentik: „Nyilatkozat: Én, aki nevemet ezen nyilatkozat alá irtam, ezen aláírással kijelentem, hogy a zombori fogyasztási egylet mint szövetkezetbe belépek, magamat ezen egyesület alapszabályainak alávetem és kötelezettséget vállalom arra, hogy az ezenel aláírt darab üzletrezt az egyesület tagjává történt felvétel után havi 1 frtos részletekben (lefizethető az üzletreztlet egyszerre is vagy az 1 frtnál nagyobb havi részletekben is) az egyesület pénztárába befizetem.”

Félre értekek kikérülése céljából kijelentem, hogy az aláírásra kiűzött határidő, jelesen folyó hó 30. és július 2-ika csak azoknak szól, akik a folyó hó 26-án tartandó alakuló gyűlésen mint választók és megválasztathatók kívánnak szerepelni, egyébként a szövetkezetbe a jogosultak annak megalakulása után is bármikor beléphetnek.

Mindazok, akik az aláírási ivatek a 16-án tartott értekezletet megelőzőleg már aláírták, az újabb aláírástól föl vannak mentve, mert a tett aláírás érvényes marad az esetre, ha folyó hó 25. déli 12 óráig szövegeztet vagy írásban nálam be nem jelentik azt, hogy aláírásukat visszavonják és nem létezzenek kivánjuk tekinteni.

Mindazoknak, akik a „Bácska” 40 dik számában közzé tett alapszabály tervezetét nem olvasták és a 16-án tartott értekezleten sem vettek részt, tudomásukra hozom, miszerint egy üzletrezt 25 frt, ezt fizethetni a tagga történt felvétel után havi 1 frtos, vagy ennél tetszés szerinti nagyobb összegekben, vagy egyszerre. — Továbbá tudomásukra hozom, hogy öméltsága a főispán urnak a 16-án tartott értekezleten, az értekezlet határozata alapján tett kijelentése szerint az alakuló gyűlés folyó hó 26-án vasárnap délelőtt 10 órakor kellett volna megtartatnia, minthogy azonban ezen közlemény a „Bácska” keddi számába fel nem vétethetett, ez a határozat oda módosítottik, hogy az alakuló gyűlés a vármegyeház nagytermében július 3-án vasárnap d. e. 10 órakor lesz. — Külön meghívók nem lesznek kibocsátva, hanem mindazok, akik addig az aláírási ivatek nevüket följegyzik, jelzett időben és helyen minden további meghívás bevárása nélkül sziveskedjenek megjelenni.

Ezen gyűlésen csak azok vehetnek részt, akik a szövetkezetbe való belépési szándékukat nevük aláírásával kijelentették, és ugyan ekkor a megjelénők számára való tekintet nélkül meg fognak választatni, az elnök, alelnök, igazgató, aligazgató, ügyész, titkár, 15 igazgatótag és 6 felügyelő bizottsági tag, — akiknek együttes működése van hivatva arra, hogy ezen mindnyájuk által szükségesnek, celszerűnek és üdvösnök kijelentett intézményt lehetőleg mielőbb életbe léptesse.

A szövetkezet jellegje: Teljes mérték, jó anyag és a piaci árral szemben 15—30% kedvezmény.

Ez a jellege hogy tetté váljék, egyedül tőlünk függ. Tegyük eleget az alapszabály 3. §. kívánalmának, vagyis jegyezzünk legalább 100-an 200 üzletrezt. A szövetkezet érdeke több biztosítékot nyerne abban, ha a 200 üzletrezt 200-an írják alá, mert nem az üzletrezt hanem a tagok száma adja a forgalmat és ez utóbbinak nagyságától függ az árcsökkenés. Jelenjünk meg lehetőleg valamennyien az alakuló gyűlésen, ajánljuk fel készséggel szolgálatainkat és válasszuk meg a fentebb jelzett állásokra azon tagtársakat, akikről legtöbb ügybuzgóság telik, s akikről meg vagyunk győződve, hogy saját érdekük mellett mindannyiunk érdekét előmozdítani önzetlen törekvéstik.

Különösen azokhoz intézem kérésemet, akik nyugdíjban és foglalkozás nélkül vannak, iratkozzanak be tagokul és sziveskedjenek szolgálatainkat is felajánlani, mely utóbbiért minden tagtársukat hálaa köteleznek.

En meg vagyok győződve, hogy a fogyasztási szövetkezet első árjegyzékével több tagot fog hódítani, mint az ivekre terjedő ékesszólás, de azt is jól tudom, hogy mint minden kezdet, úgy ez is t. i. az egylet működésének életbeléptetése nehéz, és pedig a legnagyobb nehézséget a bizalmatlanság, a károsodástól félelem szüli, amely félelem jelen esetben teljesen alaptalan, mert mint előző közleményeimben már kifejtettem, csupán 1 frt 20 k beiratkozási díj kockázattal jár, — ha kockázatról egyáltalában szó lehet.

A piaci árak magassága, a mérték hiányossága és az anyag silánysága ellen napirenden van a panasz, a felajdulás, — mindezt megszüntetni lesz hivatva a fogyasztási szövetkezet, amely körülményt nagyon is figyelmebe ajánlom azoknak, akiket illet. Ha panaszuk, felajdulások alapos, akkor a tervezett reform keresztülviteléti tartózkodásuk, mert 1 frt 20 krt esetleg visszatartnak, nem igazolt.

Föl tehát tisztelt kartársak munkára. Szellemi és anyagi — egyenként csekély tehetségünknek — okszerű egyesítése meg kell hogy teremje gyümölcsét, amit elég példa igazol. — „Szemesé a világ, vannak alamizsna.” Zombor, 1892. évi június hó 18-án.

Ribiczey Ádám,
m. kir. pénzügyigazgató helyettes.

A szabadságharc-émlékek kiállításán.

Végignéztem ezt a borzalmasan fenséges kiállítást, ahol visszhangja van a multak lelkesedésének és a marttyrok jalkiállításának, ahol a rongyokra tépett dicsőség békén megfér az áruló gyalázat dicsérete mellett s ahol gyászbeöltözve mereng a nemzet géniusza.

Hét nagy helyiségben (egy teremmel több, mint tavaly) van elhelyezve a tömérdek emlék. A falakat képek ezrei borítják. Az oszlopok mellett trofeumok állnak; fegyverek, a melyekből magasra emelkednek a vérozsadás kaszák és durva oláh-lándzsák. Valamikor azoknak a puskáknak dörgését győzelmi kiáltás és halálhőrgés követte; a kaszák pengéjét az ellenség vére füstötte pirosra s az oláh lándzsa végére föltűztek Zalattán az ártatlan magyar csecsemőt.

A dicsőséges harcok és gyalogatos vérontások eszközei ezek. Most emlékgyűjtemény, ki tudja, valamikor nem-e lesz újra fegyvertár?

Ott vannak aztán az átluggatott honvédruhák és csákók, amelyek viselői a szabadságért halva, a nemzet boldogságáról álmodnak már a föld alatt, ott vannak a foszlányos zászlók, amelyek nyelét könyvezte esokolja meg olykor egy-egy 48-as hős aggyastán s ott van körülöttük a tömérdek arckép, a szabadságharc félisteneinek apothoosisa.

A tárlaton különben közel 300 külön kiadásban látható Kossuth arcképe, összegyűjtve Európa s Amerika összes országaiból. Impozans ezek között a Karlovszky Bertalan által festett életnagyságu arckép másolata, amely tavaly készült s az agg Kossuthot élve ábrázolja. A kép annyira életteljes, hogy szinte reszketni latjuk a székről lecsúszó fehér kezét. Mint a dicsőséges multnak szent fantomja, jelenik meg előttünk az ő fénykorának emlékei között s elborult szemem a nyugovó nap végső sugarai reszketnek.

tem, hogy hó 30. és hó 26. an negválasztvetkezethe mikor be-

tartott ér-aláírását es marad val vagy kat vissza-

számában és a 16. an ra hozom, a taggá el tetszés e. — To- a főispán zlet hatá- ló gyűlés llet volna lemény a z a hatá- és a vár- d. e. 10 bocsjátva, e nevüket ábbi meg- ni.

t, akik a k aláír- enők szá- ztatni, az titkár, 15 — akik egy ezen és tüdvös- etbe lép-

jó anyag

nk függ- almának, trészt. A bban, ha az üzlet- at és ez elenjtünk gyűlésen, zuk meg akiktől unk győ- érdekét

ik nyug- anak be ajánlani, eznek.

tási szö- hódítani, tudom, ylet mű- nagyobb félelem laptalan, csupán ba koc-

ssága és anasz, a va a fo- is figyel- k, feljáv- zttilvit- veszit-

lemi és okszerű mit elég mizsna."

ám,

helyettes.

állítást, a mar- licsőség s ahol

ob, mint falakat ednek a lamikor állás és ég vére áltítotték

ontások lamikor

hák és nemzet yannak esókolja ott van listenei-

adásban merika loszky ásolata, rázolja. atjuk a nultnak orának végső

Érdekes a Kossuth arckép-csarnokban két képnek a tus-vázlata. Az egyik kép a Kossuth nótának allegorikus megábrázolása. A lelkes tüztől áthatott magyar népesorport közepén a dal kezdetének fölírattal ellátott zászlót egy ifjú magasra emeli; körülötte a harcra induló nép, a mint szeretettel is lelkesítve bucsuzik — míg a távolban egy kovácsműhelynek tűzvilágos kobója előtt kaszákat vernek fegyverre.

A másik kép azt a leirhatatlan jelenetet állítja elénk, amint Kossuth Czegléd piacán szónokol. Ezt a képet lehetetlen szívdobogás nélkül nézni. Kossuth a piac közepén, a szónoklátnak leghevesebb mozdulatával, arcán a lángoló lélek visszatükrözésével jelenik meg a szemlélő előtt. Körülötte az elragadtatás jeleivel hullámzó népesorport, térdelve és kalappal integető emberek — hallani véljük Kossuthnak gyújtó szónoklatát s a kiáltást:

"Mindnyájunknak el kell menni!"

Amint hallottam, gróf Kreith Béla, a gyűjtemény tulajdonosa meg is festeti mind a kettőt és sokszorosíttatni fogja.

A kiállításnak van egy megrendítően szomorú helyisége: a vértanúk szobája.

Mintha kriptába lépünk: a falak fekete posztóval vannak bevonva. A középső asztalon tizenhárom gyertya ég. Oldalt nehéz bilincsek függnek a falakról; ott vannak azok mellett a vértanúk utolsó levelei. Amiket a halált megelőző éjjelen irtak szeretteikhez. — Ott van egy rongyos szürke rabruha: abban élte át Körösi Sándor a jöselstadi nehéz fogságot; ott vannak a vértanúk rejtjelei és olajfestmény arcképei a falakon; a megdicsőült halottak mintegy fölámadvá.

A vértanúk szobájában ott van Zala jeles szobrá-szunknak az aradi vértanúkról készített életnagyságú 13 szobra s a falakon láthatók a többi vértanuknak gróf Batthányi, b. Perényi, Csányi, herceg Voronieczky, b. Mednyánszky, Lenkey, Kazinczy, Ormay, Juhász, Murmann, b. Jeszénok, Szacsay stb. életnagy olajfestmény arcképei.

Önkénytelentül is levesszük, kalapunkat. Szinte várjuk, hogy egyszer csak megjelennek a sápadt minorita atyák és a sötét tekintetű hóhér. Lehetetlen ott nem fázni, lehetetlen ott nem sírni.

Amint halom, a kiállítást Budapesten állandósítani fogják. Csak miniszter Thaly interpellációjára azt felelte, hogy a gyűjteményt a múzeum számára átveszi. Együtt marad minden s temploma lesz a nemzetnek, ahova ereklyéket csókolni zárandokol a hazaszerető.

Gárdonyi Géza.

A Pality.

(Vége.)

1845. jan. ban egy ideiglenes és idővel bővíthető vendéglőt is határoztak a fürdőhelyhez építeni és (a mostani kis bazár helyén) egy-két szobában fürdőkádakat is állítottak, melyek számára a vizet nagy üstben melegítették; utóbbit mint célszerűt 1852-ben eladták, ugyanakkor még 6 új vendégszobát építettek (a felső nádás épületben) és a mostani melegfürdők alapját is megvetették 14 fürdőkáddal. Morava városi kertes pedig a fürdő és a lakóház körüli tért parkirozta. — Fokozatosan haladt előre a szükséges építkezés, a fürdőknek fejlődése. 1853-ban jégvermet s tavasszal istálló és fészert is készített a város; és új gózkazánt rendelt valami 4 ezer frton, a hideg fürdő számára is fenyőfákat vásárolt.

A hideg fürdőt az előző években Sztójkovic Lázár birta haszonbérben a várostól, s bár általában célszerűbb a közvagyonot bérleti rendszerben tartani, a város most mégis maga akarta kezelni az egész fürdőt, részint hogy jövedelmezősége iránt adatokat szerezzen; több szobát ismét bebitoroztatott és egy pandúr személyében fürdő-felügyelőt is rendelt ki. 1854 tavaszán ismét 23 vendégszobát építtetett a város és egy társalkodó s éttermet. Az ideai vendégek már 44 szobában lakhattak, és a város hajlandó volt még többet is építeni, — s a vendégek szárazkötéséről is gondoskodott, úgy, hogy már 1853-ban jun. és jul. ban a városi templomi zenészeket vasárnaponként kocsin kivittette és 5-7 óráig térzenét tartatott, — azonkívül újságokat is járatott ide.

A város jövedelme pedig 1853. jun. 13-30-ig a meleg fürdő után naponként átlag 17-18 frt volt, s a tiszta haszon csak ezen időre 211 frtot tett. — Junius 13-tól szept. 12-ig 3718 egyén fürdött a melegben, a bevétel 1730 frt 48 kr volt, a kiadás 776 frt 14 kr, tehát az egész évi tiszta haszon 954 frt 34 kr. — A következő 1854. máj. 10-tól aug. 31-ig 3953 frt volt a bevétel és 1440 frt a kiadás, a haszon tehát 2512 frt 37 kr. Ez évben már rendes fürdőorvos is volt Sztójkovic Péter, a felügyelő Sztójkovic Kristóf; — Winkler János pedig a vendéglőt ingyen kapta, csak hogy megállapított árszabás szerint kellett a vendégeket kiszolgálnia. — 1855-ben Jandek Ferenc síttemester engedélyt kapott Palityon sátorot építeni és naponként kétszer friss sítteményt árulni. Müller Ede és Körpel József pedig díjmentesen kis szatócsboltot nyitottak, és 1856. márc. ban épült a zsidók számára a külön konyha az alsó nádás épületben. A fürdőpark pedig 1854-55-ben újra nagyobbították.

Igy iparkodott a város a zsenge fürdőintézetet fejleszteni, külsejét is kellemessé és a kint tartózkodást is élvezetessé tenni. — Azon csebből, hogy a környéket is népesítse és az eddigi kietlen homokbuckák helyébe kellemes nyári lakokat varázsoljon, amint már 1852-ben tervezték, 1854. márc. 13-án a tó partjára dülő és a fürdőparktól nyugatra terjedő 41¹⁶⁷⁷/₂₀₀₀ lánycyi üres homokterületet 3-3 lánycyi részletekben szőlőknek adta el a város. Ezeket építtek aztán a Kolonics (ma Vermes Gábor), Rudics Mária (ma Leovics), Halbrohr-, Váli-, Osztoics-, Rádics (ma Dobroevics), Verner János, Francisko-, Vass Mihály (ma Manojlovics György), Jakobcsics József (ma Vermes Lajos)-féle nyári lakok.

A város azóta is folyvást minden évben kisebb-nagyobb építést, változást és célszerű újítást léptetett, életbe. Legnevezetesebb a már 1857-ben 40 ezer forintra tervezett díszesebb emeletes vendéglak, melyet pénzsűke miatt csak 1860. év folyamán építettek modern stílusban 32 szobával. — 1855. óta a város a korszerű fürdőt is újra bérbe adta volt (évenként 3000-2500 frt haszonbért kapott); az alkotmányos aera óta pedig ismét házilag kezeli a fürdőt és folytatja korszerű újításait. Így a régi fakádak helyébe 1880-ban márványkádakat tett, a hideg kőfürdőhöz vezető rozszant fahíd helyébe a

mólót készítetté, 1885-ben a kőfürdőt és a mai nő fürdő helyén volt parti sárfürdőt megszünteti és külön férfi és női fürdőt épít a mólótól jobbra és balra, s ezeket évről-évre nagyobbítja, az előttük levő tért 1887-ben parkirozta. Igen nevezetes újítás, amely esztétikai szempontból is igen emeli a fürdőintézetet, az 1886. tavaszával kezdett szép körtöltés, melynek előbb a mólótól nyugatra, azután 1889-ben a tőle keletre eső része készült el a régi szódagyár helyéig. Ezen körtöltés által a lapos parton poshadó sekély vizet beljebb szorították és a fürdővendégek gyönyörű szép sétahelyet kaptak. — Csak a pénz hiánya és a városnak másfelé sürgősebb építkezésekkel való elfoglaltsága az oka, hogy a tervbe vett új vendéglakokat és egyéb újításait még nem valósíthatja. Így a nézetek eltérése miatt nem valósulhatott meg még a fürdő fokozottabb jövedelmezősége és következésképp a város nagyobb jövedelme céljából a városból a Palityra tervezett közutvaspálya sem.

Pality fellendüléséhez az itteni magánbirtokosok is közreműködtek, akik már az 1850-60-as években eleintén főleg maguk használatára kisebb-nagyobb nyári lakokat építettek; így a park keleti oldalán Falcione, Budai, Parcsetics, Kovacsics és Polyakovics Alajos. Ezután több évi szünet után az 1880-as években újra megindult az építkezési kedv, és alig mult el év, hogy 1-2 új s pedig már a fokozottabb igényeknek is megfelelő díszesebb villa is nem épült volna. Így épült Szalay László szép úri laka, 1880. tavaszán Lévy Simon villája 16 szobával s külön konyhával, így a Hevér-, Rózsics-, Vojnics (most Rostás)-féle nyaralók, 1887 tavaszán az Iványi féle Mária laka, 1888-ban Kunetz Ignác épített Szalayval szemben, 1889-ben Jiraszek tornyos villája és Hoffmann ügyvéd háza épült, 1890-ben Kunetz A. emelt szép villát Rostáséval szemben stb. — Azonkívül a fürdőhöz közel a szegedi országot melletti pusztaságok is szőlőkkel alakultak és azokban szép villák épültek, így a Haverda Mátyás, Vizer József és Freudenberg Zsigmondé.

Az addigi deszkaalkotmány helyébe 1887. tavaszán épült új vasuti állomással szemben Orbánfalva sorában is több lakályos nyári villa épült a szőlőkben (Milassin, Schnier, Czeisz, Schläffer M., Pukkel, ifj. Vojnics Lukács stb.). Említendő még a kanizsai ut mellett a Vér tő föltött emelkedő Aradszky-féle villa is, és ehhez közel az 1887-ben épült Malachovszky László villája. Mindezek birtokosai nagyrészt állandó lakosai és vendégei a fürdőnek a jul.-aug. hónapokon át, melynek élénkítésére az alföldi vasut is (megnyitattott 1869. szept.-ben) célszerű beosztása által a közlekedés könnyítésével sokat tett.

Pality a városi hatóság gondozása és a városi lakosság élénk részvéte mellett meg folytonosan épül, terjed és széplül. A fürdőintézet korszerű emelése céljából a mostani hatóság annak összes jövedelmét, amely évenként mintegy 10 ezer frtot tesz, egyedül a fürdő szépítésére fordítja. E célból adta el a város 1889. máj.-ban villa-bekül a körtöltés által nyert területet is, nevezetesen az u. n. városi kaszálót, amelyet az 1890. jan. havi közgyűlés jóváhagyása után a nyár folyamán egyesek már feltöltött kezdtek és 1891. nyarán Vermes Lajos nagymérvű építkezését is elkezdé. Utóbbi valóságos ön-felálló buzgalommal és nagy költséggel új érdeket és eleveneséget iparkodik a fürdői életbe önteni és Palitynak a sport-célokra szolgáló díszes és költséges épület csoportja körül (a Leovics- és Halbrohr-féle villák és a tő között volt posványos területen) új középpontot adni. (Szabadság 1892. évi 51. sz.) 1891-ben volt Palityon a nagy faszorban először ideiglenes nyári színház is s Vermes ezen célra is állandó helyiséget épít 1892. tavaszán, míg a park tulsó oldalán öz. Parcsetics Félixné a maga telkén díszes kápolnát emeltet. Azonkívül is még vagy 5-6 új villa épül. Szóval az utóbbi két év alatt Pality a magánosok buzgalomából oly rohamosan kezd emelkedni és népesedni, hogy néhány év múlva alig lesz a városban uri család, amelynek, hacsak teheti, itt kint ne volna kis nyári laka.

Pality mostanában eléggé megfelel egy fürdő-helyhez kötött igényeknek, amennyiben éghajlata általában mérsékelt, enyhe; levegője az Alföld porától tiszta és a köröskörül elterülő városi park és magán ligetek, szőlők és kertektől egészen illatos. A lég hő-mérséklete 20-30° R. közt váltakozó, a vízé 13-24° R.

A növényzet a szemnek is igen kellemes arányokban terül el a fürdőhelyiségekben: a hidegfürdők előtti szép fenyves és rózsás-csoportozatok, a parkon át a volt tornázó helyig húzódnó széles közúton és a főbejárónak összeboruló fáinak titokzatos homálya, a tó nagy viz-tükre túl a zöld magasabb part szántóföldekkel és tanyai házakkal, és nyugat felé a hajlongó nád zöld hullámai gyönyörködtetik a néző szemét, akár a mólóról tekint szét, akár pedig a nagy költséggel készített és faszorokkal díszített új szép körtöltésen járja körül a tó partját, vagy pedig csolnakon élvezi a holdvilágos éj méla csendét.

A tó vizének gyógyító hatása miatt, melyről Wiener irt, (a palityi fürdő) nem egy meglopó adatot találunk, sok beteg néha távol vidékről is keres itt üdülést és gyógyulást. A víz vegyi alkotásai között legtöbb a szén-savas szikenyelég s azután a szikenyhalvag, azért a Pality (mint a Fertő tó is) az égvényes gyógyvizek közé tartozik. Az eddigi felszázadnál is hosszabb tapasztalatok után e víz használata különösen jun. közepétől aug. közepéig sikeresnek bizonyult mindemellett görvnyel (skrofulózis) bajokban, azonkívül aranyeres bántalmakban, idült bőrkütegekben és idegszibbadásokban. Ilyen bajok ellen keresik fel fürdőnket a betegek a távol vidékről is. — A meleg fürdő már máj. 1-én nyitattik meg és szép. végéig használható; ugyanakkor kaphatók lakások is, csak hogy a vendégek tömeges kintlakása az iskolai szüneteknek megfelelően leginkább jul. és aug. hónapokra szorítkozik: de akkor rendszeren el is van foglalva minden helyiség.

Epen midőn a város a fürdőintézet főépületének felállításáról gondolkodott, egy vizimalom a tónak sőteltett vizét a kerekék hajtására vezette le, s annak helyét a városból csatornának a tóba vezetett édes vizek nem pótolhatták, miért is a víz győgyereje fogyott. De a város ezen malom kisajátítása és a kifolyás szabályozása által a víz győgyerejét ismét biztosítván, hozzá fogott a fürdőintézet rendezéséhez. De ujabban a tófenéknek a városból jövő nem legtisztább szerves elemek általi eliszapolása, ami a binár képződését is elősegíti; valamint maga a vizek az új töltés általi összeszorítása, minek következtében a tó épen a sekélyes parton

még eleven sziksós nagy területet veszített a víz hatása alól, — nem előnyös a víz győgyerejének emelése.

Azonban eltekintve a víz győgyerejétől, a Palitynak mint egyszerű hidegfürdőnek és üdülőhelynek is jövője már Szabadka város lakossága által is eléggé van biztosítva; s főképen ha célszerű és gyorsított közlekedés a kijuthatást megkönnyíti, mindenkör lényeges tényezőjét fogja képezni a városi lakosság társadalmi életének és közegészségének. — Ujabban Szegedről is egész társaságok gyakran ünneppnap kirándulásokat tesznek ide. A Szabadka városi lakosság pedig minden rétege (a telivér bunyevác gazdákat leszámítva) a hideg fürdő és a jó levegő miatt kedvenc mulatóhelyévé avatta a Palityt „a város győgyét“ és május közepén tul csak elvtve keresi fel a szép közeli városligetet; hanem ki vasuton, ki magánfogatokon s kocsikon, ki meg gyalogszerrel siet kifelé a várostól 1 órányira fekvő Palityra hétköznapon is. De leginkább meleg ünnepek és vasárnapokon, főképen ha még valami látványosság is igérkezik, mint néhány év óta az atletai versenyek, végtelen vasuti kocsisorok röptik ki megszámlálhatatlan mennyiségben az életvidor népet, — az alsóbb rendi nép pedig egész karavánokban gyalogol ki egész nap a városból. S a nagy népvándorlás előbb a tó hullámaiban feltüdülvén, keresi fel az árnyas sétahelyeket vagy a két vendéglőnek szabadban elhelyezett asztalait; mert sajnos, más szórakozás itt még eddig alig található. A fürdői közönségnek a fürdősen kívül majdnem egyedüli szórakozása a naponként kétszer tartott térzene és az újságolvasás. Ezenkívül csak egy tekepálya és néhány csolnak áll még a közönség rendelkezésére. (A fürdő-igazgatóság kérdése is még megoldásra vár; mert erre oly egyén kíváncsi, aki hivatalos hatásköre és személyes tekintélye által az itteni összes érdekeket magában összpontosítani és közmegelegedésre elintézni, valamint a különböző elemeket közös célokra, kellemes szórakozásra egyesíteni tudja. — A szabadkai lapok is telve vannak jóindulattal Pality emelkedése iránt, s nem egyszer figyelemreméltó eszméket vetnek fel, melyeknek realizálása mellett fürdőnket eddigi még tulnyomóan helyi érdekűségéből országos jellegűvé is tehetni.) (Szabadság 1891. évi 50. sz.)

Meg kell még emlékezni e helyt azon körülményről is, hogy a régi patriarchális életet a Pality partján az újítások és a part beépítése egy-két éve már teljesen kiszorították, megszüntették. Eddig a szegényebb nép már félszázad óta a fürdő nyugati oldalát, a városi kaszálótól a parkig ingyen fürdőtől és ruhamosó helytől foglalta el; s számos kocsikon és a szőlők kerítésénél vetkőztek s öltözködtek. S míg a kimosott ruhákat a partra terítették ki fehéredni és száradni, addig bent az alig arasznyi víztől kezdve a méternyi mélységig csakgy hemzsegett minden a sok fürdőző gyermekek, férfiak és asszonyok tarka csoportjaitól. E festői látványosság a körtöltés és az új villák leendő felépítése következtében innen végképen ki van szorítva, és a szegények számára egy innen távolabbra eső hely jelöltetett ki.

Az 1880-89. években a város a palityi fürdőintézetből átlag egy évre 11,577 frtot vett be és 11,987 frtot költött rá. Az utóbbi években végzett nagy munkálatok miatt keletkezett mintegy 400 frtnyi évi költség-többlet nem mutathat ugyan fel anyagi hasznot; mégis számba sem vehető csekély áldozat az azon nagy erkölcsi és közegészségi haszonért, mely a Pality fürdőből a város lakosságára báramlik. Pedig még igen sok tenni való van hátra, hogy Palityunk a mostani kor izlésének és jogos követelményeinek minden irányban megfeleljen.

Iványi István.

Közgazdaság.

Postadíjmérséklés. Julius 1-től kezdve a bel-földön és Ausztriával való forgalomban 5 kr díjjal 5 frt helyett 10 frtig terjedő összeget lehet a postán utalványozni.

A Chicagói kiállítás. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi miniszter leirata folytán értesíti a kertületében lakó azon iparosokat, akik az 1893. évi május hótól októberig tartandó chicagói kiállításon részt venni hajlandók lettek volna, hogy a kellő számú érdeklődők hiánya miatt e kiállításon való hivatalos képviselést a miniszter elejtendőnek találta.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest — Zimony — Belgrád.

Budapest indul	2:25 éj.	7:35 r.	2:35 du.	9:50 e.
Kis-Körös	4:26 éj.	11:00 de.	4:57 du.	1:59 é.
Halas		11:48 de.	5:27 du.	2:55 é.
Kis Szállás		12:14 du.	5:47 du.	3:27 é.
Kelebia		12:34 du.		3:51 é.
Szabadka	5:46 r.	1:46 du.	6:26 est.	5:20 r.
Csantavér		2:11 du.		6:12 r.
Topolya		2:34 du.	6:59 est.	6:44 r.
Hegyes-Feketeh.		2:56 du.	7:16 est.	7:16 r.
Verbász Kula		3:16 du.	7:30 est.	7:42 r.
Ókér		3:34 du.	7:46 est.	8:09 r.
Kiszács		3:51 du.	8:00 est.	8:32 r.
Újvidék	7:34 r.	4:19 du.	8:23 est.	9:15 r.
Karlóca		4:41 du.	8:39 est.	9:47 r.
Zimony érk.	8:50 r.	6:21 est.	9:47 est.	11:56de.
Belgrád érk.	9:00 r.	7:15 est.	10:05 est.	12:30du.

Belgrád — Zimony — Budapest.

Belgrád indul	3:02 éj.	5:22 r.	8:00 r.	2:35 du.	
Zimony	3:12 éj.	6:02 r.	9:00 r.	3:08 du.	
Karlóca		7:14 r.	10:46 r.	5:42 est	
Újvidék	4:39 éj.	7:37 r.	11:16 r.	6:38 est	
Kiszács			11:38 r.	7:19 est	
Ókér			8:23 r.	11:55 r.	7:45 est
Verbász-Kula			8:35 r.	12:18 du	8:17 est
Hegyes-Feketeh.			8:52 r.	12:36 du	8:40 est
Topolya			8:57 r.	1:02 du	9:15 est
Csantavér				1:21 du	9:42 éj.
Szabadka	6:34 r.	9:41 r.	2:25 du	11:00 éj.	
Kelebia				2:43 du	11:24 éj.
Kis-Szállás		10:06 r.	3:03 du	11:52 éj.	
Halas		10:26 r.	3:33 du	1:06 éj.	
Kis-Körös	7:46 r.	11:01 r.	4:21 du	1:58 éj.	
Budapest érk.	9:20 r.	1:10 du	7:35 cs.	6:55 r.	

Szabadka — Eszék.

Szabadka indul	5:28 reg.	2:10 délután	6:45 este
Tavankut	5:59 "	2:35 "	7:16 "
Bajmok	6:24 "	2:55 "	7:42 "
N.-Militics	7:04 "	3:25 "	8:23 "
Zombor	7:42 "	3:46 "	8:51 "
Prigl.-Szt.-Iván	8:10 "	4:07 "	9:17 "
Szóna	8:28 "	4:21 "	9:34 "
Gombos	8:43 "	4:33 "	9:49 "
Dálya	10:18 "	4:46 "	11:29 éjjel
Eszék	11:50 déle.	7:09 este	4:52 reg.

Eszék — Szabadka.

Eszék indul	3:46 délután	8:45 reggel	11:08 éjjel
Dálya	5:08 "	9:45 "	4:20 "
Gombos	6:33 este	10:59 "	5:36 reg.
Szóna	6:51 "	11:12 "	5:51 "
Prigl.-Szt.-Iván	7:10 "	11:26 "	6:07 "
Zombor	8:01 "	11:53 délután	6:42 "
N.-Militics	8:19 "	12:08 "	7:02 "
Bajmok	9:13 "	12:44 "	7:53 "
Tavankut	9:36 "	1:00 "	8:16 "
Szabadka ér.	10:09 "	1:24 "	8:50 "

Szabadka — Ó-Becse.

Szabadka indul	5:33 reggel	2:50 délután
Békova	6:00 "	3:18 "
Ó-Kanizsa szállás	6:31 "	3:50 "
Bogaras	6:54 "	4:16 "
Zenta érkezik	7:20 "	4:44 "
Zenta indul	8:04 "	5:04 "
Ada	8:40 "	5:41 "
Mohol	9:08 "	6:09 este
B.-Petrovosczelló	9:28 "	6:28 "
Ó-Becse ér.	9:55 "	6:55 "

Ó-Becse — Szabadka.

Ó-Becse indul	5:10 reggel	2:35 délután
B.-Petrovosczelló	5:39 "	3:03 "
Mohol	6:11 "	3:35 "
Ada	6:26 "	3:51 "
Zenta érkezik	7:00 "	4:25 "
Zenta indul	7:21 "	4:45 "
Bogaras	7:51 "	5:15 "
Ó-Kanizsa szállás	8:26 "	5:51 "
Békova	8:42 "	6:10 este
Szabadka ér.	9:08 "	6:37 "

Budapest — Szabadka.

Budapestről indul	4 óra 50 perc	délután
Kis-Körösről	8 " 09 "	este
Halasról	8 " 56 "	"
Kisszállásról	9 " 22 "	"
Kelebiáról	9 " 42 "	"
Szabadkára ér.	9 " 58 "	"

Szabadka — Budapest.

Szabadkáról indul	5 óra 03 perc	reggel
Kelebiáról	5 " 22 "	"
Kisszállásról	5 " 41 "	"
Halasról	6 " 11 "	"
Kis-Körösről	9 " 58 "	"
Budapestre ér.	10 " 15 "	délután

**Naptár.
Junius.**

Havi és beti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
24 Pént.	J. sz. Iván sz.	Sz. Iván szül.	12 Onufer, Péter
25 Szom.	Prosper, Ist.	Eulóg, Febr.	13 Aquilina
26 Vas.	B 3 Ján és Pál B 2 Tr. Jer.	14 D 3 Elizus	
27 Hétfő	László m. kir. 7 alvó	15 Amosz pr.	
28 Kedd	II. Leop. hv.	Leo és Jozua	16 Tikhon pk.

Felölts szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

Folyó évi **junius hó 29-ik napján** délután 3 és fél órakor a községháza tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni **200 ezer drb közönséges építési téglá előállítására.**

Biztosíték 100 frt, amely az árlejtés megkezdése előtt leteendő.
Az árlejtési feltételek a városgazdánál a szokásos hivatalos órákban betekintheők.

Ó-Kanizsán, 1892. évi junius hó 22-én.
Mihály Sándor, községi jegyző. 2-1
Koncz János, községi bíró.

47135. sz.
I. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott kir. pénzügyigazgatóság és tisztikarának az 1892. évi fűtési idényre legkésőbb **f. évi október 15-ig** beszállítandó mintegy 180 öl jó minőségű tüzfára van szüksége.

Felhívtnak tehát mindazok, kik a jelzett famennyiség szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy ajánlataikat ezen kir. pénzügyigazgatóságnál legkésőbb **f. évi július hó 15-ig** nyujtsák be.

A többi feltételek ezen kir. pénzügyigazgatóság elnöki osztályában bármikor betekintheők.
Zombor, 1892. junius hó 18-án.

Danczer Cornél s. k.,
pénzügyigazgató.

HELYISÉGVÁLTOZÁS.

A n. é. közönség, valamint tisztelt vevőimnek becses tudomására hozom, hogy a róm. kath. templomépületben 16 esztendő óta fennálló

rövid- és pipere-árú üzletemet

a corsora

a cukrászda mellett lévő **Falcione Gyula**-féle házba helyeztem át. — Ez alkalommal kérem továbbra is engem az irántam tanúsított bizalommal megajándékozni és biztosíthatom **a legolcsóbb és legpontosabb** kiszolgáltatásról.

Egyben ajánlom az aluljegyzett cikkeket kiválóan leszállított áráért.

Zombor, 1892. évi junius 15-én.

Tisztelettel

GRÜNWALD IG.

Selyem- és cőrna-eszközök, selyem-szallagok, kötő-fonalak minden színben, férfi és női fehérnemű, hímzések, mellfűzők, turista-íngék, keztyűk, ernyők, botok és kefeneműek, nyakkendő, harisnyák stb. — Gazdag választékot tartok ezenkívül még játékszerek, japáni és kínai díszítési tárgyakkban. 3-1

Árlejtési hirdetmény.

A Bács-Bodrogh megyebeli Petrovosczelló község róm. kath. hitfelekezetének régi kalváriája elbontatni és a helyett a község elüljárósága által kijelölendő más helyen egy **új kalvária** építtetni elhatározatván, mindezen — összesen 1870 frt 39 krral előirányzott és folyó évi október hó 31-ig teljesen befejezendő munkálatok biztosítása céljából **f. évi junius hó 28-án** (keddi napon) **délután 10 órakor** Petrovosczelló községházának tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyhez az azon résztvevni szándékozók ezennel meghívtnak.

Az árlejtésben résztvevni óhajtok kötelezetnek a fentebb számjelzett előirányzati összegnek 10, azaz tíz száztlóját, vagyis 187 frtnyi összeget bánatpénz fejében az árlejtés megkezdése s illetve első ajánlkozásuk nyilvánítása előtt az árlejtést eszközölő bizottság vezetőjének kezébe készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban letenni.

A szóban lévő munkálatokra vonatkozó összes építkezési okmányok — az érdeklődők által — Petrovosczelló község birójánál a rendes hivatalos órákban bármikor megtekintheők.

Kelt Bács-Petrovosczelló községben, 1892. évi junius hó 14-én.

Varga István, községi jegyző. 2-2
Kelemen Mátyás, községi bíró.

A. & A. Crompton & Co. limited

Parik- & Woodend Mills near Oldham.

Vevőikhez az ismeretes és számos év óta bevezetett **extrahardwati minőségek** fonói **Crompton Abram, Crompton Milne Travis és mások** ezennel felhívást intéznek, hogy a n. é. vásárló közönség oly fonál vételétől óvakodjék, mely az övéikhez hasonló módon csomagolva és utánzótt címfelírással van ellátva és megjegyzik imitt, hogy hajlandók

200 (kétszáz) forintot

fizetni annak, aki csomagolásuk és címfeliratuk hamisított és utánzóit tudomásukra juttatja, úgy, hogy azok a bíróság előtt felelősség és megfenyítésre vonhatók legyenek.

E részbeni közlemények

A. & A. CROMPTON & Co. LIMITED,
Shaw, near Oldham, England.

Rosenzweig Lipót és Fiai,

Bécs, I. Gonzaga-utca 16,

vagy

Dr. Links Emil

ulvári és bírósági ügyvéd urhoz **Bécs, I. Hohenstaufen-utca 2.** címzendők. 13-1

3930. szám.
kig. 1892.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye t. alispánjának folyó évi 13,752. szám alatt kelt rendelete folytán a Német- és Ó-Palánka, egy a metkovits kerekitsi telepítvény s Gajdobra község határain keresztül vonuló körút helyreállítására nézve, melyre felsőbb hatóságilag 1390 forint 27 kr. lett előirányozva, ezennel árlejtést hirdetek, mely is hivatalos helyiségben **1892. évi július hó 3-án reggel 9 órakor** fog megtartatni.

Vállalkozni szándékozók az árlejtés kezdete előtt tartoznak készpénzben, vagy óvadékképes papirokban a fenti összeg 10%-át vagyis 140 frtot bánatpénz fejében nálam letenni.

A részletes feltételek, előirányzatok stb. hivatalomban az árlejtésig bármikor is betekintheők.
N.-Palánkán, 1892. évi junius hó 18-án.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró.

3-1

Pályázati hirdetmény.

Déronya községben egy újonnan szervezett II-ik r. kath. hitfelekezeti német-magyar tanymelvű néptanítói állásra **f. évi július 15-éig** ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állás jövedelme a községtől havi előleges részletekben fizetendő évi 300 frt, a Haynald-alapból pedig 150 frt és szabad lakás.

A folyamodványok a déronyai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Mladoniczki Vince esperes urnak Bácsujfalura küldendők. Az ismétlőiskolai tanításért külön díj nem jár. Ezen állás a megerősítés után július végén elfoglalandó. A kántori teendőkből jártas előnnyel bír.

3-2

Iskolaszék.

Árlejtési hirdetmény.

Az adai gör. kel. szerb hitközség részéről hozott határozat alapján, és ennek felsőbb egyházmegyei hatóságilag történt jóváhagyása folytán, alább felsorolt munkálatoknak árlejtés után leendő eszközölésére és megtartására, **f. é. junius hó 29-én** (július 11-én) d. u. 3 óráig tüzetik ki.

A munkateljesítménye következő:
A szt. egyházban lévő összes képek tisztítása esetleges kijavítása, továbbá: az összes aranyozott képek retetek és tartalékainak tisztítása s netaláni újból aranyozása, valamint a templom belsejének újonnan plasztikai olajfestése.

Költségleírányzat:

A képek és aranyozott tárgyak restaurálására 860 frt.
A plasztikai olajfestésekért 325 frt.

Összesen 1185 frt.

Az árlejtésben részt venni szándékozók kötelesek alulírt hitközségnél 10% bánatpénzt letenni. Azonban fentartja magának a jogot a hitközség azon esetre, ha a pályázók valamelyik által tett ajánlat felül is mulná a minimális összeget, szabad tetszése szerint, — három évi jótállás mellett — a költséges ajánlattevőnek is a felsorolt javítási munkálatokat átadhatni.

Bővebb értesítésekkel a kitűzött határideig szívesen szolgál az egyház elnöksége.

Adán, 1892. junius hó 4/16-án.

3-1

Az elnökség.

846. sz.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járás Plávna községében leköszönés folytán üresedésbe jött s utólagos havi részletekben kifizetendő 220 frt készpénz és szabad lakással javadalmazott községi rendőrvetetői állásra ezenel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyemni óhajtnak hogy kérvényeiket folyó évi július hó 18-ig alulírt előjáróságnál nyujtsák be, mert később beérkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pályázók a kérvényben igazolni tartoznak hogy:

1. magyar honpolgárok;
2. védkötelezettségüknek megfeleltek s 24. életévüket betöltötték, a 60 at pedig el nem érték;
3. feddhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek.

4. teljesen egészségesek;
5. magyar nyelvet szó és írásban tökéletesen birják;
6. hogy a községben divó sokac nyelvet birják.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik kiszolgált állami csendőröknek

A megkívántató ruházatot a megválasztott sajátjából tartozik beszerezni.

Plávnan, 1892. évi junius hó 17-én.

Farkas Sándor, jegyző.
Simits János, bíró.

Pályázati hirdetmény.

Felső-Szt.-Iván község (Bács-Bodrogh m.) népiskolájánál az egyik tanítói állás megüresedvén, erre pályázat nyitattik. Javadalma: 400 frt készpénz, 50 frt lakbér és 600 öl szántóföld, a melyért az ismétlőiskolát is köteles tanítani. Ezen állásra csakis férfitanítók pályázhatnak; előnybe részesül az, a ki a magyar nyelven kívül a német és bunyevác nyelvet is érti, és a kántori teendőkből jártas. A pályázni kívánók köllőleg felszerelt folyamodvényaikat f. évi július 18-ig a felső szt. iváni iskolaszékre címezve, Nagys. és főtiszt. dr. Boromiszta Tibor apát, ker. esperes-plébános urhoz Jankovára küldjék be.

Felső Szt.-Ivánon, 1892. junius hó 19-én.

Csilics Bálint,
iskolaszéki elnök.

3288. sz.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásba kebelezett Kerynya községben megüresedett, és 300 frt havi előlegben fizetendő évi fizetéssel javadalmazott községi írnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyemni óhajtozókat, hogy köllőleg felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 10-ig annál is inkább nyujtsák be ezen hivatalhoz, mert később beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Zombor, 1892. junius hó 21-én.

**Főszolgabíró h. t.:
Széchenyi Tamás,**
szolgabíró.

3-1